

**DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE  
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ**

**STRUCTURILE ȘI PERSONALUL DE CONDUCERE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL  
SUPERIOR ÎN STATE MEMBRE UE, PRECUM ȘI ÎN SUA ȘI CANADA**

---

**MARTIE 2020**

---

---

**Documentare și sinteză:** Bogdan Mrejeru, consilier parlamentar

*Studiul documentar poate fi accesat direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă*

## ABSTRACT

Învățământul superior actual prezintă o diversitate surprinzătoare de structuri instituționale. Diversitatea se referă atât la organizarea ofertei educaționale, la structura funcțională și la modalitatea de finanțare, cât și la sistemul de conducere și accesul la funcțiile de decizie dintr-o universitate.<sup>1</sup>

Prezentul studiu documentar relevă aspecte comparative privind *structurile și personalul de conducere din învățământul superior în state membre ale Uniunii Europene: Austria, Bulgaria, Danemarca, Franța, Germania, Olanda (Țările de Jos), Portugalia, Spania, Suedia precum și în alte state non-UE: SUA, Canada.*

Organizarea pe facultăți a programelor de formare permite reunirea optimală a specializărilor academice apropiate și controlul conținuturilor didactice, în timp ce apartenența personalului didactic, de conducere, auxiliar și de cercetare la o catedră de specialitate asigură dezvoltarea unei politici coerente de resurse umane la nivel de disciplină. În temeiul autonomiei universitare și al respectului pentru structurile reprezentative, în multe universități europene, factorii de conducere se aleg de comunitatea academică, din rândul membrilor ei.<sup>2</sup>

Temeiul tuturor inițiativelor care vizează o reformă structurală avansată a universității constă, aproape pretutindeni în lume, în redefinirea identității și misiunii ei, paralel cu o nouă dezvoltare strategică, sprijinită pe o structură instituțională și decizională adecvată. Numai astfel, universitatea va putea depăși condiția de entitate reactivă la impulsurile venite din mediul ei exterior și își va recâștiga rolul de factor activ, promotor al progresului în societate.

---

<sup>1</sup> [http://www.cide.ro/caiet\\_30.pdf](http://www.cide.ro/caiet_30.pdf)

<sup>2</sup> [https://www.ad-astra.ro/journal/8/david\\_promovarea.pdf](https://www.ad-astra.ro/journal/8/david_promovarea.pdf)

## CUPRINS

|                                      |           |
|--------------------------------------|-----------|
| <b>1. CONSIDERAȚII GENERALE.....</b> | <b>5</b>  |
| <b>2. ASPECTE COMPARATIVE</b>        |           |
| <b>AUSTRIA.....</b>                  | <b>7</b>  |
| <b>BULGARIA.....</b>                 | <b>12</b> |
| <b>DANEMARCA.....</b>                | <b>15</b> |
| <b>FRANȚA.....</b>                   | <b>20</b> |
| <b>GERMANIA.....</b>                 | <b>23</b> |
| <b>OLANDA.....</b>                   | <b>25</b> |
| <b>PORTUGALIA.....</b>               | <b>28</b> |
| <b>SPANIA.....</b>                   | <b>31</b> |
| <b>SUEDIA.....</b>                   | <b>34</b> |
| <b>SUA.....</b>                      | <b>37</b> |
| <b>CANADA.....</b>                   | <b>39</b> |
| <b>BIBLIOGRAFIE.....</b>             | <b>41</b> |

## 1. CONSIDERAȚII GENERALE

*Structurile/ Consiliile de conducere ale universităților* prezintă diferite forme și dimensiuni. Acestea pot fi numite consilii universitare, consilii de administrație, consilii administrative, adunări universitare, senate, etc. Cu toate acestea, toate instituțiile de învățământ superior au un anumit tip de organ de decizie în fața căruia sunt răspunzătoare.<sup>3</sup>

Mandatele acordate consiliilor universitare variază mult de la o țară la alta. În aproape toate cazurile, consiliile de administrație au sarcina de a defini o viziune strategică pentru instituție, de a stabili politici instituționale, de a monitoriza performanța instituțională și de a asigura o bună administrare a activelor instituției. Multe dintre aceste consilii au obligația de a aproba bugetul universității. Unora li se cere să își asume responsabilități pentru asigurarea calității și echivalarea titlurilor academice. Alte consilii pot să definească structurile salariale, condițiile de angajare pentru personalul academic și / sau recrutarea directorului executiv al instituției ori sunt abilitate să stabilească taxele pentru studenți și să determine numărul locurilor de admitere.

În general, niveluri mai ridicate de autonomie instituțională pot fi găsite în cazul consiliilor universitare cărora li se acordă mai multe dintre aceste responsabilități. O formulă și mai eficientă pentru rezolvarea problemelor conducerii financiare și logistice a universității constă în instituirea unui *comitet director* (board of trustees), în care, alături de reprezentanți autorizați ai instituției, acționează specialiști recrutați din mediul exterior al universității.

Misiunea precisă a acestui comitet este aceea de a promova interesele comunității academice și de a mobiliza, din surse publice și private, fondurile necesare concretizării obiectivelor cuprinse în planul strategic instituțional. Acest comitet director angajează, printr-un contract de management, pe cancelarul sau directorul financiar al universității, îl asistă în toate deciziile majore și îi supraveghează activitatea curentă.<sup>4</sup>

În multe state membre UE, **senatul universitar** a păstrat doar rolul de instanță reprezentativă a universității, care alege conducerea academică prin analiza comparativă a ofertelor manageriale ale diferiților candidați. Senatul universitar devine astfel, un loc de dezbatere a proiectelor și așteptărilor membrilor comunității academice, cu scopul de a promova imaginea și funcțiile instituției, dar deciziile instituționale sunt asumate de consiliul de administrație, condus de rector împreună cu cancelarul universității.<sup>5</sup>

În America de Nord - **S.U.A și în Canada**, universitatea este organizată sub forma unei matrici, fiecare activitate de formare sau cercetare constituind o linie, fiecare resursă umană implicată fiind o coloană. Misiunea organizatoare a șefilor de departamente este distribuită directorilor de programe și directorilor de disciplină. Rolul acestora este de a media între cererea și oferta de ore pentru disciplinele reunite în departamentul respectiv.

<sup>3</sup><http://siteresources.worldbank.org/EXTHDOFFICE/Resources/5485726-1239047988859/University-Governance-and-Management-FINAL-Revised-2-Feb-2010.pdf>

<sup>4</sup> Marga, A.: *University Reform Today*. Cluj University Press, 2001

<sup>5</sup> Korka, M.: *Universitățile contemporane răspund prin structuri instituționale diferite la provocările mediului exterior*. În: *Revista de management comparat internațional*. Editor Academia de Studii Economice din București, nr. 1/2000

De multe ori, personalul didactic cu norma didactică integrală în universitate reușește să acopere doar o mică parte din solicitările de ore de specialitate, dar își asumă obligația de a atrage personal specializat din afara universității și de a organiza angrenarea lor în acoperirea programelor de studiu.

Astfel, în **SUA** (5.758 de instituții) și Canada (303 instituții) există sisteme mari și foarte diverse de învățământ superior. În SUA, majoritatea colegiilor și universităților (publice sau private) sunt guvernate de consiliile de administrație. Membrii consiliului de administrație sunt rareori academicieni și aproape întotdeauna atrași din mediul de afaceri și societatea civilă. Studenții sunt uneori incluși în aceste structuri de conducere.

Mărimea acestor consilii variază considerabil, de la doar 5 membri la Universitatea de Stat New Mexico finanțată public la 50 de membri sau mai mulți la instituții private, cum ar fi Universitatea din Chicago și Boston College. În general, consiliile de conducere ale universităților publice tind să fie mult mai mici decât cele ale instituțiilor private. Dimensiunea medie a consiliilor din universități publice este de aproximativ 10 persoane, iar dimensiunea medie a consiliilor de administrație la instituțiile private este de aproximativ 30 (*Eckel și King 2006: 11<sup>6</sup>*). Diferența poate fi explicată prin faptul că membrii consiliului de administrație al universităților private joacă adesea un rol important în strângerea de fonduri, în timp ce membrii din universitățile publice au mai puțin nevoie de acest lucru. Astfel, cu cât mai mulți membri ai consiliului de administrație au universitățile private, cu atât potențialul lor de strângere de fonduri este mai mare. În consecință, tipurile de management universitar sunt la fel de diverse.

În **Canada**, membrii consiliului de conducere variază de la 11 persoane (de exemplu, Universitatea din Saskatchewan) la 50 de persoane (de exemplu, Universitatea din Toronto) cu o medie de 24 de membri. În ultimii ani a existat o tendință de reducere a acestor numere. Aproape jumătate dintre membrii consiliului de administrație sunt numiți de guvernul provincial. Cealaltă jumătate sunt reprezentanți ai comunității universitare. În special, reprezentanții studenților (absolvenți și universitari) cuprind, în general, 10-15% din membrii consiliului de conducere.

Atât în Canada cât și în Statele Unite, consiliile de conducere ale universităților publice - în virtutea procedurilor de compunere și numire - răspund pentru activitatea lor în fața guvernelor provinciale / de stat cât și pentru publicul larg care le susține.

Supravegherea acestor structuri de conducere și participarea semnificativă a reprezentanților guvernului la consiliile universitare restricționează oarecum autonomia instituțională în comparație cu cea de care se bucură instituțiile private complet autonome.

În **România**<sup>7</sup>, principiile care stau la baza procesului de stabilire și de alegere a **structurilor și funcțiilor de conducere** sunt următoarele:

<sup>6</sup> <https://www.semanticscholar.org/paper/An-Overview-of-Higher-Education-in-the-United-and-Eckel-King/a455f56a032175730341e8e36cab24b4d8d0595c>

<sup>7</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-56\\_ro](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-56_ro)

- a) *principiul legalității;*
- b) *principiul autonomiei universitare;*
- c) *principiul transparenței;*
- d) *principiul respectării drepturilor și libertăților studenților și ale personalului academic;*
- e) *principiul reprezentativității pe facultăți, departamente, secții/linii de predare, programe de studii, conform Cartei universitare;*
- f) *principiul respectării normelor etice și deontologice.*

De asemenea, **funcțiile de conducere din învățământul superior** românesc sunt următoarele:

- Șef de catedră;
- Director de departament;
- Prodecan al facultății;
- Decan al facultății;
- Prorector al instituției de învățământ superior;
- Rector al instituției de învățământ superior.

## CAP. 2 ASPECTE COMPARATIVE

### AUSTRIA

Baza legală pentru alegerea personalului de conducere<sup>8</sup> din cadrul universităților, universităților de științe aplicate și colegiilor universitare este dată de **Legea privind universitățile** -<sup>9</sup>(Universitätsgesetz 2002 (UG 2002) (Bundesgesetz), **Legea privind universitățile de științe aplicate** și **Legea privind colegiile universitare** -2005<sup>10</sup>(**Act on Organisation of University Colleges of Teacher Education 2005**).

În conformitate cu Legea universităților, cele 21 de universități austriece au primit autonomie deplină. Acestea au statutul de persoane juridice în conformitate cu dreptul public. Statul, reprezentat de Ministerul Educației, joacă încă un rol de supraveghere legală și este partenerul acordului de performanță cu fiecare universitate. Contractele, tranzacțiile comerciale și recrutarea vor fi gestionate de către universități pe cont propriu. Structurile de conducere ale universităților sunt: **consiliul universității, rectoratul și senatul**.

### Condiții cerute pentru managementul universităților

<sup>8</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-1\\_ro](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-1_ro)

<sup>9</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-1\\_en#legC16](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-1_en#legC16)

<sup>10</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-1\\_en#legC5](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-1_en#legC5)

Potrivit Legii privind universitățile, la universitățile austriece consiliul universitar, rectoratul, rectorul și senatul asigură conducerea universității. **Consiliul universității** este format din 5 până la 9 membri care sunt sau au fost activi în funcții responsabile în societate, în special sfera academică, cultură sau economie și pot contribui la atingerea obiectivelor și sarcinilor universității datorită cunoștințelor lor specifice și experienței profesionale.

**Consiliul universității (Universitätsrat)** are o funcție strategică și de supraveghere și este responsabil pentru oferta de locuri de muncă, precum și pentru selectarea și revocarea rectorului și a prorectorilor. Sarcinile strategice se referă în principal la planificarea dezvoltării și la organizarea internă (planul de organizare). Funcția de supraveghere, inclusiv supervizarea juridică și comercială, acoperă aprobarea raportului privind resursele umane și a situațiilor financiare. Consiliul universității este, de asemenea, implicat în acordul de performanță și pregătirea bugetului universității.

**Rectoratul**, format din rector și prorectori, este responsabil pentru managementul operațional al universității. În ceea ce privește componența rectoratului, legea prevede că acesta trebuie să aibă competențe corespunzătoare în domeniul academic și, de asemenea, competențe de conducere și administrative.

**Rectorul** este ales de consiliul universității pe baza unei propuneri care are la bază minim 3 candidaturi depuse de senat. Rectoratul trebuie să pregătească decizii pentru consiliul universitar și senat, să numească personalul de management intrauniversitar, să aloce fonduri pentru buget și pentru personal, să stabilească obiective intrauniversitare și este responsabil de raportare și evaluare. Cei aleși în funcția de rector trebuie să fie doar persoane cu experiență internațională și capacitate de a gestiona laturile organizaționale și economice ale unei universități. În general, cei selectați ca (prorectori) provin din sectorul universitar și au un parcurs academic excelent.

Rectorul reprezintă universitatea vis-a-vis de Ministerul Federal al Educației, Științei și Cercetării<sup>11</sup> atunci când încheie acorduri de performanță, numește profesori universitari la propunerea unui comitet de numire, încheie contracte de servicii cu personalul universității și reprezintă universitatea la cel mai înalt nivel.

**Senatul** este format din reprezentanți ai profesorilor universitari, inclusiv șefi ai departamentelor cu sarcini de cercetare și predare, reprezentanți ai personalului științific și artistic, reprezentanți ai personalului general universitar și reprezentanți ai studenților. Sarcinile principale ale senatului sunt constituirea de organe colegiale cu și fără puteri decizionale și autorizarea deciziilor acestora, alegerea unei jumătăți din membrii consiliului universitar și adoptarea programelor propuse de comisiile de curriculum.

În cazul universităților de științe aplicate (*Fachhochschulen*) în calitate de furnizori de programe de studii universitare de științe aplicate<sup>12</sup>, un **consiliu colegial (Kollegium)** este

<sup>11</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/institutions-1\\_en#inst4](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/institutions-1_en#inst4)

<sup>12</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/glossary-1\\_en#glyB10](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/glossary-1_en#glyB10)

instalat pentru a administra și organiza predarea și examinarea. Acest consiliu este format din șefii disciplinelor de studiu înființate la această instituție, reprezentanți ai personalului didactic și de cercetare, precum și reprezentanți ai studenților.

**Consiliile colegiale -Fachhochschulen** aleg un președinte și un vicepreședinte dintr-o listă de 3 candidaturi depuse de către personalul didactic. Aceste consilii depun propuneri pentru schimbarea disciplinelor de studiu, solicită fonduri bugetare, depun propuneri pentru recrutarea personalului didactic, coordonează conținutul prelegerilor și examenelor, evaluează predarea și examenele, precum și planurile de studiu și regulamentele de examinare, conferă diplome academice și validează diplomele străine.

### **Condiții pentru asigurarea managementului universitar<sup>13</sup>**

Deoarece universitățile și universitățile de științe aplicate sunt responsabile de managementul intern, nu există dispoziții speciale comune pentru contractele de muncă/manageriale. Aceste detalii sunt stabilite chiar de aceste instituții. Diferențele necesare între diferitele categorii de locuri de muncă sunt făcute prin contractul colectiv care a fost convenit între organizația-umbrelă a universităților și sindicatul funcționarilor publici.

De la intrarea în vigoare a *Legii universităților din 2002 (UG)* în ianuarie 2004, universitățile au o suveranitate deplină în probleme de personal cu privire la angajații lor. Ca angajatori, ele au autonomie pentru planificarea, selecția și dezvoltarea personalului. Cu toate acestea, trebuie să respecte următoarele **principii de bază**:

- **2002 Universities Act (UG):** lege cadru care definește domeniile incluzând diferitele grupuri de personal care activează la universități, precum și aspecte generale legate de legislația în materie de resurse umane (de exemplu, relații de muncă, rezilierea contractelor, pensionări etc.).

- **Acordul colectiv (Kollektivvertrag sau KV):** Acesta a fost încheiat în 2009 între federația universitară națională „Universități Austria” și Uniunea Serviciului Public (Gewerkschaft Öffentlicher Dienst). Acest acord reglementează toate drepturile și obligațiile legate de relațiile de muncă la nivel universitar, inclusiv reglementări privind remunerarea, plățile speciale, prestațiile sociale, măsurile de dezvoltare a personalului și programul de lucru.

- **Acordul de performanță (Leistungsvereinbarung sau LV):** Acesta este un contract în conformitate cu dreptul public între fiecare universitate și guvernul federal, care este încheiat pentru o perioadă de 3 ani. Acesta stabilește obligațiile reciproce ale celor două părți contractuale (adică serviciile pe care universitatea le oferă guvernului federal și

---

<sup>13</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/conditions-service-academic-staff-working-higher-education-1\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/conditions-service-academic-staff-working-higher-education-1_en)

serviciile pe care le oferă guvernul federal pentru universitate), inclusiv în ceea ce privește dezvoltarea personalului și structura personalului (exemplu: *LV al Universității din Viena*<sup>14</sup>).

Fiecare universitate primește un buget global de la guvernul federal și poate obține, de asemenea, fonduri din partea terților. Instituția respectivă de învățământ superior decide cu privire la modul în care aceste fonduri sunt folosite pentru resursele umane. Fiecare universitate desfășoară activități specifice în domeniile planificării structurii de personal și dezvoltării personalului. Aici **KV**-ul permite universităților să înființeze 2 tipuri de posturi: „poziții de fluctuație” pentru aprofundarea pregătirii profesionale și academice a personalului temporar și, de asemenea, „poziții de carieră” pentru calificarea academică a persoanelor, care conduc ulterior la un contract permanent ca profesor asociat. Obiectivul universităților este de a avea o relație echilibrată între aceste poziții, ceea ce asigură formarea continuă a tinerilor cercetători cu un număr suficient de poziții de fluctuație, dar permite, de asemenea, perspective de carieră pe termen lung, ca parte a pozițiilor de carieră.

**Universitățile de științe aplicate (FHs)** își organizează activitatea de resurse umane (de exemplu, planificarea, selecția și dezvoltarea personalului) independent sau prin consultare cu organizația furnizorilor respectivi (de exemplu, municipalități, parteneri sociali, asociații etc.).

Cu toate acestea, universitatea de tip **FH** va trebui să respecte cerințele de acreditare<sup>15</sup> specificate de **Agenția**<sup>16</sup> **pentru Asigurarea Calității și Acreditare din Austria**<sup>17</sup>. Pentru a primi acreditarea instituțională, de exemplu, furnizorii de FH trebuie să prezinte un plan de dezvoltare, de exemplu, care să cuprindă și domeniul „personalului”. Ca parte a acreditării programelor de studiu, calificarea și componența personalului didactic și de cercetare reprezintă, de asemenea, o componentă importantă. În această privință, Legea Studiilor în cadrul Universităților de Științe Aplicate prevede, în general, că, pentru acreditare, predarea trebuie să fie realizată de personal didactic și de cercetare calificat academic, profesional și pedagogic și trebuie îndeplinite sarcinile necesare de cercetare și dezvoltare legate pentru atingerea obiectivelor și asigurarea respectării principiilor de bază.

**Noul model de finanțare pentru universități**<sup>18</sup> se bazează pe un proces îndelungat de pregătire, început în 2010 prin definirea unui model de finanțare printr-un grup de lucru format din reprezentanți ai ministerelor științei și finanțelor și ai universităților. Raportul final al grupului de lucru a condus la o modificare a Legii universităților din 2002 în 2013. Acest amendament nu a devenit niciodată efectiv din motive politice. Următoarea încercare de implementare a noului model de finanțare a început în 2017. Parlamentul a decis în vara anului 2017 că universitățile vor primi un buget suplimentar de 1,3 miliarde de euro pentru

<sup>14</sup> [https://mtbl.univie.ac.at/storage/media/mtbl02/02\\_pdf/20151222.pdf](https://mtbl.univie.ac.at/storage/media/mtbl02/02_pdf/20151222.pdf)

<sup>15</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/institutions-1\\_en#instH2](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/institutions-1_en#instH2)

<sup>16</sup> <https://www.aq.ac.at/en/>

<sup>17</sup> <https://www.aq.ac.at/de/akkreditierung/dokumente-verfahren-fh/FH-AkkVO-2015.pdf?m=1446128901>

<sup>18</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-1\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-1_en)

perioada încheierii unui acord de performanță 2019 - 2021. O altă modificare a Legii universităților din 2002 a fost pregătită pe baza fostului amendament din 2013. Acest amendament a fost prezentat Parlamentului în ianuarie 2018. Noile reglementări au fost publicate în Monitorul Oficial (*Federal Law Gazette BGBl. I Nr. 8/2018*<sup>19</sup>) și a intrat în vigoare la 1 februarie 2018. În conformitate cu aceasta, noul model de finanțare pentru universitățile publice va fi implementat în perioada de acord de performanță 2019-2021.

Noul model de finanțare a universității se bazează pe implementarea unei finanțări a universităților, orientată către studenți. Modificarea respectivă a Legii universităților din 2002 conține reglementările necesare pentru punerea în aplicare a acestui model de finanțare pentru toate universitățile, precum și norme de aplicare care permit reglementările de acces în domenii suplimentare de studiu.

Universitățile vor primi în continuare un buget global pentru perioada de 3 ani a acordului de performanță. „**Buget global**” înseamnă că universitățile sunt libere să își aloce resursele în cadrul acordului de performanță. Obiectivele centrale ale noului model de finanțare universitară sunt:

- *Îmbunătățirea calității cercetării / avansării și aprecierii artelor și predării, în special prin îmbunătățirea raporturilor profesor-elev.*

- *Creșterea transparenței prin finanțarea separată a predării și cercetării / avansării și aprecierii artelor, completată de stimulente strategice.*

- *Creșterea numărului de studenți activi.*

**Noul model de finanțare universitară se numește modelul cu trei piloni**, deoarece bugetul global al fiecărei universități va fi format din 3 „piloni” parțiali:

- Suma alocată pentru „predare”,
- Suma alocată pentru „cercetare / avansare și aprecierea artelor” și
- Suma alocată pentru zonele de „infrastructură și dezvoltare strategică”

Calculul sumelor parțiale pentru primele două domenii se bazează pe indicatori specifici și pe șapte grupuri ponderate de subiecți: numărul de studenți care susțin activ examenele corespunzătoare unui anumit număr de credite ECTS în zona „predare” și numărul a personalului științific sau artistic („cercetarea / avansarea de bază a performanței și aprecierea artelor”) în domeniul „cercetării / avansării și aprecierii artelor”. Există, de asemenea, indicatori competitivi ca stimulent suplimentar (de exemplu, numărul absolvenților de studii, fonduri și programe de doctorat structurate). Acest lucru este posibil

---

<sup>19</sup> <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/I/2018/8/20180404>

printr-o creștere semnificativă a bugetului pentru universități: + 1,3 miliarde EUR pentru perioada acordului de performanță 2019-2021.

În anul 2018, au avut loc alte modificări ale Legii universității din 2002:

- modificarea Legii universităților în conformitate cu **Regulamentul general privind protecția datelor (UE) 679/2016** și

- implementarea stagiului clinic stomatologic

- amendament privind statele din afara UE care reglementează admiterea la cursuri pregătitoare în limba germană pentru a obține admiterea la programe de licență și diplome de studiu.

## BULGARIA

Gestionarea sistemului național de educație<sup>20</sup> este implementată la nivel de stat / administrație publică și la nivel instituțional. Statul este responsabil pentru elaborarea și implementarea politicii naționale pe termen lung și stabilirea unui mediu care să garanteze autonomia academică a școlilor superioare, calitatea pregătirii și cercetarea științifică. Managementul universitar este implementat în conformitate cu dreptul universităților de auto-guvernare academică. Statul sprijină educația terțiară prin alocarea resurselor pe o bază competitivă.

Baza legală în acest domeniu este **Legea privind învățământului superior** din 1995, cu modificările ulterioare ([Higher Education Act since 1995](#))<sup>21</sup>.

Cerințele pentru numirea în funcția de conducător al instituției de învățământ superior sunt stabilite în Legea învățământului superior.<sup>22</sup>

În instituțiile superioare publice, rectorul poate fi profesor / profesor asociat și membru al facultății cu normă întreagă. Instituțiile private li se permite să aibă o structură, model de conducere și un mod de a desemna organele de conducere, cu condiția ca acestea să nu încalce libertățile academice.

**Organele de conducere ale universităților** sunt: **Adunarea generală, Consiliul academic și rectorul care sunt alese pentru un mandat de 4 ani.**

<sup>20</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-12\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-12_en)

<sup>21</sup> <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/untc/unpan016453.pdf>

<sup>22</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-9\\_ro](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-9_ro)

**Adunarea generală** are următoarele atribuții:

- alegerea prin vot secret a unui președinte și a unui vicepreședinte al Adunării Generale
- adoptarea sau modificarea Regulilor de funcționare ale universității
- determinarea numărului de membri ai consiliului de control
- alegerea prin vot secret a președintelui, a vicepreședintelui și a membrilor Consiliului de control pe durata mandatelor sale
- alegerea rectorului prin vot secret
- determinarea numărului membrilor Consiliului Academic și alegerea acestor membri prin vot secret
- discutarea și adoptarea raportului anual al rectorului cu privire la starea universității.

Adunarea generală este reprezentată de președintele său, care încheie, de asemenea, un contract cu rectorul ales în conformitate cu Codul Muncii.

**Consiliul academic** este autoritatea care are atribuțiile de guvernare a activităților de învățământ și cercetare ale unei școli superioare. Consiliul Academic are următoarele competențe:

- elaborează politica educațională a universității;
- adoptă programa de studiu în baza competențelor sale și supraveghează implementarea acesteia;
- elaborează politicile de cercetare ale universității și adoptă decizii pe probleme majore cu privire la organizarea și conținutul activităților de cercetare;
- determină componența Adunării Generale și organizarea alegerii membrilor săi;
- stabilește politica de resurse umane, aprobă fișele de post pentru personalul facultății și regulile de evaluare a membrilor facultății;
- alegerea vice-rectorilor la propunerea rectorului;
- adoptă reguli pentru anumite activități educaționale, științifice, creative sau de cercetare și producție desfășurate de universitate;
- validează un sistem de evaluare și menținere a calității predării și a performanței facultăților în cadrul universității și exercită controlului asupra aplicării și îmbunătățirii sale;
- alegerea membrilor Consiliului de administrație.

**Consiliul academic** este format din 25 până la 45 de membri și include reprezentanți ai tuturor membrilor facultăților angajați cu normă întreagă din rândul studenților, candidaților la doctorat și personalul administrativ. Cel puțin 70% dintre membrii Consiliului Academic sunt membri ai facultății cu rang academic (profesori sau profesori asociați), iar 15% dintre

toți membrii Consiliului academic trebuie să fie reprezentanți ai studenților și candidaților la doctorat.

Doar rectorul este membru de drept al consiliului academic. Personalul ales în funcțiile de rector, decan și directorul de departament trebuie să fie abilitate care, după alegerea lor, vor ocupa funcția în baza unui contract de muncă cu normă întreagă. **Orice persoană aleasă în funcțiile manageriale de rector, decan, director de departament, precum și adjunctii acestora nu poate fi realeasă în aceeași funcție pentru mai mult de 2 mandate consecutive.**

### Rectorul

Rectorii au o serie de atribuții importante, printre care se numără:

- reprezintă universitatea;
- sunt membrii de drept al Consiliului Academic și președintele acestuia;
- încheie și reziliază contractele de muncă;
- iau decizii cu privire la orice chestiune privind admiterea, concedierea sau transferul studenților, doctoranzilor și stagiatorilor angajați în studii de specialitate;
- redactează și prezintă Consiliului Academic pentru examinare și aprobare raportul anual al universității cu indicatorii financiari, precum și rezultatele funcționării sistemului de evaluare și asigurare internă a calității;
- depun candidaturile membrilor facultății abilitate la Consiliul Academic pentru a alege unuia sau mai multor vice-rectori;
- numesc și demit un rector adjunct care poate fi din afara facultății;

Rectorul poate convoca, dacă este necesar, organele de conducere ale departamentelor și structurilor afiliate universității.

### Vice-rector

Vicerectorii reprezintă altă poziție din personalul cu funcții de conducere. Vice-rectorul îl ajută pe rector în îndeplinirea îndatoririlor sale și are, de asemenea, puterea de a-l reprezenta pe acesta, atunci când este delegat de acesta. Vice-rectorul organizează și răspunde pentru toate activitățile dintr-o zonă specifică a programei universității și participă la ședințele Consiliului academic fără a avea drept de vot, cu excepția cazului în care este ales de Adunarea Generală ca membru al consiliului academic.

### Alte funcții de conducere

Organele de conducere ale facultății sunt *adunarea generală*, *adunarea facultății* și *decanul*. Organele de conducere ale catedrelor sunt definite prin reglementările privind activitățile instituției de învățământ superior, iar cele ale sucursalelor și institutelor de cercetare sunt determinate de consiliul academic al școlii superioare.

Organele de conducere ale colegiilor din structura instituțiilor de învățământ superior sunt adunarea generală, consiliul colegiului și directorul acestuia, precum și cele ale departamentului: - *adunarea departamentală și șeful departamentului*. Autoritatea care are funcții de control intern în ceea ce privește operațiunile generale ale unei instituții de învățământ superior este *Consiliul de control*.

## DANEMARCA

Actul normativ care reglementează managementul universitar este ***Legea privind universitățile - LBK nr. 261 din 18/03/2015***<sup>23</sup>.

Principalele dispoziții care reglementează personalul de conducere, personalul implicat în monitorizarea calității educaționale și personalul educațional responsabil pentru îndrumarea în educația timpurie și școlară sunt:

- ***Circulara privind contractul colectiv pentru profesorii din învățământul superior CIR nr. 9414 din 01/07/2013***<sup>24</sup>

- ***Legea privind ocuparea forței de muncă și raporturilor de muncă între angajatori și salariați, LBK nr. 81 din 03/02/2009***<sup>25</sup>

Principala dispoziție care reglementează personalul de conducere care activează în educația și formarea adulților este:

- ***Circulara privind acordul de organizare pentru profesori și alții în educația generală a adulților, educația pregătitoare pentru adulți și educația dislexică - Circulara privind acordul colectiv pentru predarea și educația adulților - CIR nr. 9184 din 24/04/2009***<sup>26</sup>

La instituțiile de învățământ superior, consiliul de administrație al fiecărei instituții angajează și revocă exclusiv rectorul. Legea universităților prevede că procedura de angajare trebuie să stipuleze că rectorul are legitimitate academică și managerială. Consiliul de administrație este format din membri externi și membri care reprezintă personalul

---

<sup>23</sup> [Bekendtgørelse af lov om universiteter \(universitetsloven\)](#) [The University Act]

<sup>24</sup> [Cirkulære om overenskomst for akademikere i staten](#) [Circular on Collective Agreement for Academics in the State], CIR nr 9414 af 01/07/2013

<sup>25</sup> [Bekendtgørelse af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer](#) [Consolidation Act on the Legal Relationship between Employers and Salaried Employees], LBK nr 81 af 03/02/2009

<sup>26</sup> [Cirkulære om organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning](#) [Circular on Collective Agreement for Teaching in Adult Education etc.], CIR nr 9184 af 24/04/2009

academic, personalul tehnic și administrativ și studenți. Conform Legii privind universitățile, majoritatea membrilor consiliului trebuie să fie externi, la fel ca și președintele.

Învățământul superior danez este structurat pe 3 niveluri diferite<sup>27</sup>:

1. Învățământ superior neuniversitar cu ciclu scurt
2. Învățământ superior neuniversitar de ciclu mediu
3. Învățământ universitar cu ciclu lung.

### ***Învățământ superior neuniversitar cu ciclu scurt***

Consiliul academiilor de afaceri este cea mai înaltă autoritate a instituțiilor universitare cu ciclu scurt. Acesta este responsabil de managementul strategic al academiilor și angajează și îl demite pe rector. De asemenea, aprobă programa pentru programele oferite de academii și determină numărul de locuri pentru studenți. Membrii consiliului trebuie să contribuie strategia instituțiilor cu experiență sau cunoștințe în domeniul tehnic și comercial și cunoștințe despre nevoile pieței muncii pentru calificările obținute în academie.

Din cei 9-13 membri, trebuie să existe:

- Un președinte ales de consiliu. Președintele trebuie să fie din exteriorul instituției ;
- 2 membri aleși de și dintre studenții de la academie
- 2 membri aleși de către și din rândul personalului academei.

Managementul executiv în aceste instituții este realizat de către rector în cadrul stabilit de consiliu. Rectorul angajează și demite restul personalului și este responsabil de prezentarea bugetului în fața consiliului de administrație.

**Rectorul** are responsabilitatea în fața consiliului de administrație:

- Menținerea programelor educaționale în conformitate cu legislația
- Respectarea bugetului aprobat de consiliu
- Asigurarea funcționării instituției în conformitate cu recomandările consiliului de administrație.

La recomandarea rectorului, consiliul de administrație creează cel puțin un consiliu de învățământ pentru fiecare domeniu de studiu. Consiliile de învățământ vor consilia consiliul, rectorul și gestionarea instituției cu privire la calitatea programelor educaționale, relevanța pentru comunitate și acoperirea educațională regională.

### ***Învățământ superior neuniversitar cu ciclu mediu***

---

<sup>27</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-18\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-18_en)

Învățământul superior neuniversitar cu ciclu mediu este oferit la colegiile universitare. Consiliile de administrație sunt cea mai înaltă autoritate de conducere pentru acest tip de instituții. Consiliul de administrație răspunde în fața Ministerului Educației Superioare și Științei pentru funcționarea instituției, inclusiv administrarea creditelor de stat. Aceste consilii decid cu privire la chestiunile referitoare la programa de studii și supraveghează activitățile și dezvoltarea colegiilor.

Membrii consiliului de administrație contribuie la promovarea activității strategice a colegiului universitar și trebuie să dețină expertiză în învățământul superior sau sectorului public / privat. De asemenea, trebuie să aibă cunoștințe cu privire la nevoile pieței forței de muncă pentru învățământul superior profesional.

Majoritatea consiliilor de administrație sunt externe și, de preferință, din regiunea în care se află colegiul universitar. Consiliul poate fi format în circumstanțe speciale de către membrii din mai multe zone / regiuni. Din cei 10-15 membri, trebuie să existe:

- Un președinte ales de consiliu;
- 2 membri studenți aleși de către studenții de la acel colegiul universitar;
- 2 membri ai personalului aleși de personalul colegiului universitar.

**Rectorul** este responsabil pentru managementul executiv al instituției și reprezentare externă. Rectorul este responsabil de elaborarea programelor educaționale în conformitate cu legislația în domeniu, de redactarea bugetului și de implementarea în cadrul colegiului universitar a orientărilor aprobate de consiliu.

Unele instituții au, de asemenea, un administrator sau un șef de administrație care asistă consiliul, rectorul și organele de conducere, dacă este cazul. Administratorul este responsabil de conturile instituției.

La recomandarea rectorului, consiliul de administrație creează cel puțin un consiliu de învățământ pentru fiecare domeniu de studiu. Consiliile de învățământ vor consilia consiliul, rectorul și gestionarea instituției cu privire la calitatea programelor educaționale, relevanța pentru comunitate și acoperirea educațională regională. Consiliul de învățământ are un rol important în dezvoltarea de programe educaționale noi și în dezvoltarea de noi metode de predare și examinare.

### ***Învățământul universitar cu ciclu lung***

Universitățile care oferă educație de lungă durată sunt instituții publice independente și supravegheate de Ministerul Educației Superioare și Științei. Fiecare instituție este condusă de un **rector** în colaborare cu un anumit număr de organe colegiale. Normele de funcționare sunt stabilite în statutele proprii.

**Consiliul de administrație** este cea mai înaltă autoritate a universității. Este responsabil pentru managementul strategic al universităților și este obligat să protejeze interesele universității ca instituție de învățământ și de cercetare.

Componența consiliului de administrație trebuie să reflecte interesele studenților, ale personalului universității și ale industriei externe. Din cel puțin 9 membri, trebuie să existe:

- Un președinte aprobat de ministrul educației superioare și științei și ales de un organism universitar însărcinat cu numirile
- Membrii externi aleși de un organism universitar însărcinat cu numirile;
- Cel puțin 2 studenți aleși de studenții din universitate;
- Cel puțin 2 membri ai personalului universității, aleși de personalul universității.

Majoritatea membrilor trebuie să fie externi, la fel și președintele. Consiliul are obligația de a angaja și demite rectorul, precum și de a aproba planurile de studii și programele de studii.

**Rectorul** asigură managementul executiv al universității în cadrul stabilit de consiliu. Ceilalți membri ai conducerii executive a universității, cum ar fi *decanii*, *șefii de departament* și *directorii de studii* își îndeplinesc sarcinile într-un mod autorizat de rector. Rectorul propune bugetul consiliului de administrație și stabilește regulile pentru acțiunile disciplinare cu privire la studenți. Mai mult, rectorul stabilește comisiile de studiu și aprobă președinții și vicepreședinții comisiilor de studiu. În conformitate cu Legea privind universitățile, procedura de angajare trebuie să releve că rectorul are legitimitate academică și managerială.

**Decanul** gestionează principalele domenii academice, asigură interacțiunea dintre cercetare și educație și supervizează calitatea predării, precum și dezvoltarea calității educației și cercetării din zona academică principală.

Dacă instituția este împărțită în mai multe domenii principale, un **Consiliu academic** este ales pentru fiecare domeniu principal, care va proteja interesele legate de disciplina respectivă. Consiliul aprobă planul de dezvoltare și bugetul disciplinei de studiu în cadrul stabilit de senat. Consiliul are dreptul să își dea avizul în toate problemele cu o importanță considerabilă pentru domeniile principale, precum și între departamente și grupele de studenți.

În plus, **Consiliul Academiei** are următoarele atribuții:

- Înființarea unor comitete de experți care urmează să evalueze activitatea științifică în vederea acordării titlurilor de doctor

- Acordarea diplomelor de masterat și doctorat
- Prezentarea către rector a componenței comitetelor de experți care urmează să evalueze candidații pentru funcțiile științifice.

Pentru a proteja instituția de influența studenților asupra educației și predării, decanul trebuie să înființeze numărul necesar de comisii de studiu, cuprinzând un număr egal de reprezentanți ai personalului academic și studenților, selectați din rândul personalului academic și, respectiv, studenții. Comitetul de studiu recomandă decanului numirea directorului de studii. În colaborare cu comitetul de studiu, directorul de studii urmează să organizeze practica predării și evaluărilor care fac parte din examene. Comitetul de studiu trebuie să asigure organizarea, realizarea și dezvoltarea activităților educaționale și didactice, incluzând astfel:

- Asigurarea și dezvoltarea calității educației și a predării și urmărirea evaluărilor;
- Propuneri de programme de studiu și modificări ale acestora;
- Aprobă organizarea predării și evaluărilor care fac parte din examene;
- Gestionează cererile de credit și scutiri de taxe ;
- Discută problemele legate de educație și predare, așa cum sunt prezentate de rector sau de persoana autorizată de rector în acest sens.

Universitățile daneze trebuie să respecte normele privind condițiile de plată și condițiile de angajare pentru personalul angajat în cadrul instituțiilor de învățământ. Tipul de angajare predominant pentru personalul universităților daneze este angajarea pe bază de contract colectiv. Angajatorul negociază contracte colective cu organizațiile de muncă în numele tuturor angajatorilor din sectorul public, inclusiv universități.

Ministerul danez pentru învățământ superior și știință oferă consultanță instituțiilor de învățământ superior cu privire la numirea și remunerarea managerilor și angajaților. Ministerul protejează, de asemenea, interesele instituțiilor de învățământ în legătură cu negocierile colective. În practică, acest lucru înseamnă că Ministerul menține un dialog continuu cu instituțiile, organizațiile de muncă și angajatorii cu privire la relațiile dintre angajatori și angajați, plata și condițiile de angajare pentru angajații din instituții. În plus, Ministerul stabilește reguli privind numirea personalului academic la instituții.

Reguli detaliate au fost stabilite pentru universități prin **Ordinul ministerial privind numirea personalului academic la universități** (*Ansættelsesbekendtgørelsen*<sup>28</sup>) și **Circulara privind structura locurilor de muncă** (*Cirkulære om stillingsstruktur*<sup>29</sup>).

Scopul principal al acestor reguli este creșterea mobilității cercetătorilor și asigurarea unor standarde academice ridicate pentru posturile academice. Regulile interne completează ordinul ministerial privind publicitatea și numirea care, printre altele, conține cerințe privind interzicerea discriminării, reclame deschise.

## FRANȚA

**Codul Educației** - [Code de l'éducation](#)<sup>30</sup> reunește toate dispozițiile legislative și de reglementare referitoare la sistemul de învățământ francez și care se ocupă de principiile generale și administrare, predare, învățământ superior și personal.

**Legea nr. 2013-660 din 22 iulie 2013 privind învățământul superior și cercetarea**<sup>31</sup> stabilește cadrul pentru reforma sistemului de învățământ superior și de cercetare lansat de guvernul francez în 2012.

### **Autonomia universitară și controlul financiar**<sup>32</sup>

În urma adoptării **Legii nr. 2007-1199 din 10 august 2007 (LRU)**<sup>33</sup>, universitățile au putut gestiona integral bugetele în mod autonom și li se permite, de asemenea, să solicite finanțare privată. Statul le conferă gestionarea salarizării, bugetul și strategia pentru instituție, în schimbul unei evaluări a cercetării, a profesorilor și a integrării profesionale a studenților. Această evaluare este condusă de o agenție independentă, **Haut Conseil d'Évaluation de la Recherche et de l'Enseignement Supérieur** (HCERES - Consiliul înalt al cercetării și învățământului superior)<sup>34</sup>.

### **Managementul resurselor umane**

Universitățile pot decide să aloce o parte din resursele private pentru recrutarea unor agenți contractuali cu contracte de muncă pe durată determinată sau cu angajare permanentă pentru ocuparea de posturi tehnice sau administrative și posturi didactice și de cercetare. De asemenea, universitățile pot decide să instituie un sistem de partajare a

<sup>28</sup> <https://ufm.dk/lovstof/gaeldende-love-og-regler/uddannelsesinstitutioner/ansaettelsesbekendtgorelsen>

<sup>29</sup> <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=212083>

<sup>30</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071191>

<sup>31</sup> [https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?sessionId=3452B807A1F0B55FCCEB41CE5ED2F4A5.tpdjo09v\\_3?cidTexte=JORFTEXT000027735009&categorieLien=id](https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?sessionId=3452B807A1F0B55FCCEB41CE5ED2F4A5.tpdjo09v_3?cidTexte=JORFTEXT000027735009&categorieLien=id)

<sup>32</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-23\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-23_en)

<sup>33</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT00000824315>

<sup>34</sup> <https://www.hceres.fr/fr>

profitului pentru a îmbunătăți remunerația personalului. De asemenea, universitățile controlează acordarea de bonusuri și compensații.

### **Atragerea de fonduri private<sup>35</sup>**

**Legea nr.2007-1199 din 10 august 2007 - LRU<sup>36</sup>** privind responsabilitățile universităților oferă universităților mijloacele de a-și consolida fondurile private prin căutarea de finanțare de la parteneri publici / privați. Acest lucru permite donații de la persoane fizice sau companii (în schimbul deducerii unei părți din acesta din plățile privind impozitul pe venit sau impozitele companiilor) fără a fi necesare proceduri de acord prealabil încheiate cu ministerele bugetului și învățământului superior.

De asemenea, LRU autorizează universitățile care solicită să devină proprietari ai activelor lor personale și imobiliare. Acest transfer se efectuează fără taxă și poate fi însoțit de un acord între părți în scopul asigurării acestora.

În cadrul instituțiilor de învățământ superior<sup>37</sup>, **funcțiile de conducere revin președintelui instituției, vicepreședinților, secretarului general și contabilului.**

### **Președintele**

Președinții universităților sunt aleși cu votul majorității membrilor aleși ai consiliului de administrație dintre profesorii-cercetătorii, directorii, profesorii sau lectorii universitari, profesorii asociați sau orice alt personal echivalent, fără restricții de naționalitate.

Aceștia primesc un mandat de 4 ani, care expiră la finalizarea mandatului reprezentanților aleși ai consiliului de administrație și poate fi reînnoit o singură dată.

Responsabilitățile lor sunt:

- să reprezinte universitatea în raport cu terții și cu legea;
  - încheie parteneriate și convenții;
  - supraveghează veniturile și cheltuielile universității;
  - au autoritate asupra întregului personal universitar;
  - prezidează consiliul de conducere, pregătesc și execută deciziile luate de consilii.
- Ei pregătesc și pun în aplicare contractul instituțional pe mai mulți ani. De asemenea, ei prezidează consiliul științific și consiliul studiilor universitare și de lungă durată;

<sup>35</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/france/higher-education-funding\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/france/higher-education-funding_en)

<sup>36</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000824315>

<sup>37</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/france/management-staff-higher-education\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/france/management-staff-higher-education_en)

- sub rezerva dispozițiilor legale referitoare la detașarea personalului recrutat prin examen național de agregare pentru învățământul superior, nu se poate face nicio detașare dacă președintele își exprimă o opinie defavorabilă justificată;
- alocă personal administrativ, tehnic și de asistență medicală diferitelor servicii universitare;
- garantează securitatea în cadrul instituției și urmează recomandările comitetului de securitate și sănătate a muncii pentru a asigura securitatea personalului și a utilizatorilor locațiilor;
- îndeplinesc, în numele universității, atribuții de conducere și administrare care nu sunt alocate unei alte autorități prin lege sau regulament;
- se asigură că sălile de studii sunt accesibile studenților cu handicap și personalului universității;
- sunt scutiți de obligațiile de predare. În cazul în care consideră că este necesar, pot beneficia de scutire parțială de predare, pentru a-și păstra integral sau parțial serviciul de predare în virtutea prevederilor **articolului 7 din Decretul nr. 84-431 din 6 iunie 1984** (statutul profesor-cercetător)<sup>38</sup>.

Responsabilitățile președinților de universități sunt următoarele:

**Articolul L.951-3 din Codul educației** prevede că ministrul învățământului poate delega prin ordin ministerial președinților universităților, în condițiile stabilite de Consiliul de stat, toate sau o parte din puterile sale de recrutare și gestionare a personalului permanent, cursanți și personal nepermanent în învățământul superior.

**Decretul nr. 2009-460 din 23 aprilie 2009<sup>39</sup> de modificare a Decretului nr. 93-1335 din 20 decembrie 1993** prevede descentralizarea anumitor operațiuni de management privind profesorii, conferențarii, asistenții de învățământ superior și profesorii-cercetătorii echivalenți cu profesorii și lectorii universitari, în vederea descentralizării majorității acțiunilor legate de cariera profesorilor-cercetătorilor.

**Secretarul general (art. L953-2 din Codul Educației<sup>40</sup>):**

- este numit de ministrul responsabil cu învățământul superior, la propunerea șefului sau președintelui instituției,
- răspunde de gestionarea instituției sub autoritatea președintelui sau a șefului instituției;
- participă, cu vot consultativ, la ședințele consiliului de administrație și altor organe administrative ale instituției.

<sup>38</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000520453>

<sup>39</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000020552216>

<sup>40</sup> <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071191>

Persoanele responsabile de gestionarea contabilității pentru instituțiile de învățământ superior sunt **ordonatorul de credite și contabilul**.

### **Ordonatorul de credite**

Există diferite categorii de ordonatori de credite, respectiv:

- *ordonator principal de credite*: președintele sau șeful instituției;
- *ordonatorii de drept de credite secundare*: șefii departamentelor medicale, de farmacie și stomatologice și șefii de școli și institute integrate în universități (**art.33 din legea din 26 ianuarie 1984**);
- *ordonatori de credite desemnați*: responsabili unităților și serviciilor comune pot fi desemnați ordonatori de credite secundari de ordonatorul de credite principal pentru execuția propriului buget.

Ordonatorul de credite întocmește bugetul provizoriu al instituției, completat printr-un buget de gestiune provizoriu, prezentând cheltuieli prognozate în funcție de scopul lor, cu respectarea atribuțiilor și acțiunilor programelor ministeriale la care instituția este atașată în cadrul **Legii privind finanțele (LOLF<sup>41</sup>)**. El execută bugetul votat de consiliul de conducere.

## **GERMANIA**

În Germania<sup>42</sup>, responsabilitatea pentru sistemul de învățământ este împărțită între Federație și landuri. Domeniul de aplicare al responsabilităților guvernului federal în materia educației este definit în **Constituție**<sup>43</sup> (*Grundgesetz*). Cu excepția cazului în care Legea fundamentală acordă Federației competențe legislative, landurile au dreptul de a legifera. În cadrul sistemului de învățământ, acest lucru se aplică sectorului școlar, sectorului învățământului superior, educației adulților și educației continue. Administrarea sistemului de învățământ în aceste domenii este de competența aproape exclusivă a landurilor.

Baza legală a învățământului superior în Germania este furnizată de legislația privind învățământul superior al landurilor (**Hochschulgesetze**<sup>44</sup>), precum și de legislația referitoare la colegiile de artă și muzică din landuri, în măsura în care aceste tipuri de instituții nu sunt incluse în legile privind învățământul superior. Ca parte a legislației în domeniu (**art.72 din Legea fundamentală**), Federația este responsabilă pentru domeniile de admitere și gradele de la instituțiile de învățământ superior.

<sup>41</sup> <https://www.education.gouv.fr/cid31/la-lolf-qu-est-ce-que-c-est.html>

<sup>42</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-31\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-31_en)

<sup>43</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25\\_en#ConstitutionLawFederalLaw](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25_en#ConstitutionLawFederalLaw)

<sup>44</sup> <https://www.hochschulverband.de/hochschulgesetzsammlung.html#>

Cu toate acestea, landurilor li s-a acordat puterea de a adopta propriile dispoziții care derogă de la legile federale relevante.

Legislația privind învățământul superior de la nivelul landurilor relevă obiectivele generale ale instituțiilor de învățământ superior, precum și principiile generale care stau la baza sistemului de învățământ, disciplinele de studiu, predarea și cercetarea, admiterea, apartenența și participarea, precum și personalul instituțiilor de învățământ superior.

De regulă, reglementările se aplică tuturor instituțiilor de învățământ superior, inclusiv instituțiilor private și oferă un cadru sistematizat pentru sectorul învățământului superior.

Pregătirea la **Berufsakademien**<sup>45</sup> este reglementată de legile Berufsakademie<sup>46</sup> în vigoare în fiecare dintre Landuri și de **Ausbildungsordnungen** (regulamente de instruire) și **Prüfungsordnungen** (reglementări de examinare) ale Ministerului Științei sau Berufsakademie.

Învățământul profesional continuu la **Fachschulen** este reglementat de legislația educațională și de reglementările de instruire și reglementările de examinare ale landului respectiv.

Practic, instituțiile de învățământ superior sunt organizate și administrate astfel: instituțiile de învățământ superior sunt guvernate fie de un **rector** (sau rectorat), fie de un **președinte** (sau un organ prezidențial).<sup>47</sup> Șeful unei instituții de învățământ superior este ales dintre profesorii aparținând acesteia sau ales din afara instituției. În cel de-al doilea caz, candidatul desemnat trebuie să fi finalizat cu succes studiile de învățământ superior și să dovedească o carieră de succes într-o poziție responsabilă în administrație, educațională sau juridică, artă, știință sau management.

Responsabilitățile șefului unei instituții de învățământ superior includ administrarea, finanțele, dezvoltarea instituțională, dezvoltarea cursurilor de studiu, implementarea evaluării, managementul personalului și relațiile publice.<sup>48</sup> Conducătorul universității reprezintă instituția în plan extern. Dacă șeful este ales din grupul de profesori din interiorul universității, aceștia își pot continua cercetarea didactică și academică. Șeful unei instituții de învățământ superior are statut de funcționar public temporar și este angajat pentru funcția respectivă. Titlul oficial al persoanei desemnate este fie **Rektor**, fie **Präsident**, în funcție de regulamentele interne și de carta instituției.

<sup>45</sup> <https://studieren.de/berufsakademien.0.html>

<sup>46</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25\\_en#LegislationLaenderBerufsakademien](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25_en#LegislationLaenderBerufsakademien)

<sup>47</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-25\\_ro](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-25_ro)

<sup>48</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25_en)

## OLANDA

**Legea privind învățământul superior și cercetarea** ([Higher Education and Research Act](#) - WHW 1993<sup>49</sup>) (*Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek*) prevede un cadru legal unic pentru învățământul universitar (*wetenschappelijk onderwijs*), educația profesională superioară (*hoger beroepsonderwijs*) și universitățile deschise (*open universiteit*).<sup>50</sup>

Legea privind învățământul superior și cercetarea conține dispoziții generale aplicabile întregului sector al învățământului superior.<sup>51</sup> De asemenea, include:

- prevederi care se aplică în mod special învățământului profesional superior, universităților sau universităților deschise. Acestea se referă la structura cursurilor și organizarea instituțiilor;
- parametrii cu privire la organizarea predării, cerințele de admitere în ceea ce privește educația anterioară și disciplinele de studiu;
- reglementări privind examinările, studenții, participarea la luarea deciziilor, personalul, planificarea și finanțarea;
- prevederi care reglementează cooperarea între instituții.

De asemenea, **Legea de acreditare pentru învățământul superior**<sup>52</sup> (2002) (*Wet accreditatie in het hoger onderwijs*) completează Legea învățământului superior și a cercetării (WHW) și asigură supravegherea instituțiilor pentru învățământul superior.<sup>53</sup>

**Structura de conducere** a instituțiilor de învățământ superior este reglementată de **Legea privind învățământul superior și cercetarea** (WHW). Instituțiile de învățământ profesional superior și universitățile au structuri de management diferite.<sup>54</sup>

Conducerea executivă a unei instituții de învățământ profesional superior (*hogeschool*) este încredințată fie unui consiliu central de conducere, fie unui consiliu executiv. Ambele au până la 3 membri.

<sup>49</sup> <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005682/2017-01-01>

<sup>50</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-47\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-47_en)

<sup>51</sup> <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/hegu.12183>

<sup>52</sup> [Higher Education Accreditation Act](#) (2002) - <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005682/2017-01-01>

<sup>54</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-47\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-47_en)

Consiliul de administrație este responsabil, în numele administrației instituției, de gestionarea pregătirii și implementării politicii și coordonarea funcționării și gestionării zilnice a instituției.

Consiliul executiv are aceleași atribuții ca și consiliul de administrație central și, în plus, orice atribuții care i-au fost delegate de către administrație.

În urma introducerii **Legii privind managementului<sup>55</sup> universitar (MUB)<sup>56</sup>** în 1997, structura de conducere a unei universități este formată dintr-un **consiliu executiv**, un **consiliu de supraveghere** și **decan**. Aceste structuri au următoarele responsabilități și atribuții:

- **Consiliul executiv** este responsabil pentru toate aspectele legate de administrarea și conducerea universității. Este format din cel mult 3 membri, dintre care unul este rectorul. Comitetul executiv răspunde în fața consiliului de supraveghere și trebuie să îi furnizeze orice informații solicitate de consiliul de supraveghere cu privire la deciziile și acțiunile sale.

- **Consiliul de supraveghere** supervizează administrarea și conducerea universității în termeni generali. Este format din 3 până la 5 membri, care sunt numiți de ministrul educației. Consiliul de supraveghere este răspunzător față de ministru și trebuie să îi furnizeze toate informațiile pe care le solicită cu privire la acțiunile sale. Președintele și ceilalți membri ai consiliului de supraveghere al universităților publice sunt numiți de ministrul educației. Consiliul de supraveghere numește, suspendă și demite membrii comitetului executiv.

- La nivelul facultății, administrarea și conducerea sunt responsabilitatea **decanului**, care răspunde de funcționarea zilnică a facultății. Decanul este responsabil de organizarea predării și cercetării în cadrul facultății și este numit de comitetul executiv. În mod alternativ, comitetul executiv poate numi un comitet al facultății cu aceleași puteri și responsabilități, care va fi prezidat de decan. Comitetul decanului sau al facultății este responsabil în fața comitetului executiv, care, la rândul său, este supervizat de consiliul de supraveghere.

*Legea privind managementul universitar - MUB* a fost adoptată pentru a oferi universităților o mai mare autonomie și pentru a face administrația lor mai profesională. Studenții și personalul nu mai fac parte din organele de conducere, ci sunt reprezentați prin intermediul organelor de participare.<sup>57</sup>

<sup>55</sup> **Wet Modernisering Universitaire Bestuursorganisatie** - Based on an early assessment, it wanted to change the university governance in the following directions: (1) concentration of powers in "preferably single-headed positions,"; (2) more transparency in authority relations; (3) improvement in the decisiveness and effectiveness of decision making; (4) enhancement of institutional autonomy; (5) participation of students and staff in the decision-making process.

<sup>56</sup> [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Raport\\_EY\\_Reforma\\_szkolnictwa\\_wyzszego\\_EN/\\$FILE/Raport\\_SP\\_University\\_governance\\_ENG.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Raport_EY_Reforma_szkolnictwa_wyzszego_EN/$FILE/Raport_SP_University_governance_ENG.pdf)

<sup>57</sup> [https://www.researchgate.net/publication/248180193\\_Two\\_reforms\\_and\\_their\\_consequences\\_in\\_Dutch\\_higher\\_Education](https://www.researchgate.net/publication/248180193_Two_reforms_and_their_consequences_in_Dutch_higher_Education)

Datorită caracterului lor distinctiv, universitățile private pot avea structuri de conducere diferite și dispoziții diferite privind participarea personalului și a studenților, dacă ministrul educației nu are obiecții.

Bugetul pentru învățământul superior este stabilit în fiecare an de către guvern. Finanțarea pentru universități și instituții de învățământ superior este prevăzută în Decretul de punere în aplicare din 2008 a Legii privind învățământul superior și cercetarea). În plus, instituțiile primesc taxe de școlarizare de la studenții înscriși.

Instituțiile și universitățile primesc adesea finanțare privată de la companii sau instituții de cercetare non-profit. Finanțarea guvernamentală este asigurată numai pentru universități și instituții HBO enumerate în Legea privind învățământul superior și cercetarea (WHW). Instituțiile nelistate care doresc să fie luate în considerare pentru finanțare guvernamentală se pot adresa Ministerului Educației, Culturii și Științei.<sup>58</sup>

În privința autonomiei, toate instituțiile de învățământ superior sunt libere să decidă modul în care utilizează fondurile alocate acestora pentru a-și plăti personalul, echipamentele și cheltuielile de cazare.

Supravegherea învățământului superior este reglementată de **Legea privind educația superioară și cercetarea (WHW)** și **Legea inspecției în educație (WOT<sup>59</sup>)**. Toate instituțiile de învățământ superior care primesc finanțare guvernamentală trebuie să întocmească un raport anual în care să țină cont de politicile lor financiare și să informeze guvernul despre performanțele lor în educație. Cerințele care trebuie îndeplinite de rapoartele anuale sunt enumerate în *Ghidul pentru rapoartele anuale în educație*.

Inspectoratul pentru Educație monitorizează activitățile contabililor universităților și descrie situația financiară a diferitelor sectoare de învățământ în Raportul său anual privind educația. Inspectoratul monitorizează respectarea legislației de către instituțiile de învățământ superior. Accentul este pus pe:

- predare;
- furnizarea de informații despre programele de studiu;
- aplicarea cerințelor de admitere pentru studenții noi;
- stabilirea examenelor;
- eliberarea certificatelor și diplomelor.

Metodele sale includ investigarea respectării unui anumit aspect al legislației sau efectuarea de controale la fața locului la instituții individuale, de exemplu dacă au fost primite rapoarte de neconformitate. Inspectoratul investighează modul în care consiliile de conducere și consiliile de supraveghere asigură respectarea legislației relevante. De

<sup>58</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-53\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-funding-53_en)

<sup>59</sup> <https://wetten.overheid.nl/BWBR0013800/2016-08-01>

asemenea, realizează studii asupra unor aspecte particulare ale învățământului superior, inclusiv la cererea ministrului de resort.

## PORTUGALIA

**Legea nr.62/2007**<sup>60</sup>, stabilește cadrul legal<sup>61</sup> pentru instituțiile de învățământ superior, reglementând înființarea, îndatoririle și organizarea acestora, funcționarea și responsabilitățile diferitelor lor organe de conducere și și supravegherea de către stat, ca parte a autonomiei acestora.<sup>62</sup>

*Instituțiile publice de învățământ superior* beneficiază de autonomie legală conform prevederilor Cadrului legal al instituțiilor de învățământ superior (***Regim Jurídico das Instituições de Ensino Superior - RJIES***<sup>63</sup>) aprobat prin Legea nr.62/2007<sup>64</sup> care le permite să aprobe statutele respective.<sup>65</sup>

Aceste instituții au propriile lor organe de conducere prevăzute de statute care conțin regulile fundamentale de organizare și funcționare internă, cum ar fi componența și îndatoririle organelor de conducere, formele de alegere sau desemnarea membrilor, durata mandatelor și modalitățile de încetare a mandatelor.

Organele de conducere includ **consiliul general**, **rectorul** (în universități sau institutele universitare) sau **președinții** (în institutele politehnice) sau **directorul / președintele** și **consiliul de administrație**.

**Consiliul general** este organul de management strategic al instituției, responsabil de aprobarea planurilor strategice pe termen mediu și a orientărilor generale ale instituției în chestiuni științifice, pedagogice, financiare și de active. Acesta include reprezentanți ai cadrelor didactice, cercetătorilor și personalului nedidactic, reprezentanții studenților și membri externi cu cunoștințe și experiență relevante.

**Rectorul** sau **președintele** este organul superior de conducere și reprezentare externă a instituției care este responsabil de politica instituției și care supraveghează consiliul de administrație.

---

<sup>60</sup> [Law No. 62/2007, 10<sup>th</sup> September](#) establishes the legal framework for higher education institutions, regulating their creation, duties and organization, the operation and responsibilities of their different bodies and even the overseeing and supervision by the State, as part of its autonomy

<sup>61</sup> <https://dre.pt/pesquisa/-/search/640339/details/maximized>

<sup>62</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-60\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/higher-education-60_en)

<sup>63</sup> [https://sigarra.up.pt/fmdup/pt/legislacao\\_geral.ver\\_legislacao?p\\_nr=7](https://sigarra.up.pt/fmdup/pt/legislacao_geral.ver_legislacao?p_nr=7)

<sup>64</sup> <https://www.a3es.pt/sites/default/files/Law%2062-2007.pdf>

<sup>65</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-53\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-53_en)

Rectorul și președintele sunt asistați de **prorectorii** sau **vicepreședinții**, care sunt numiți de aceștia. Mandatul lor se încheie în același timp cu cel al rectorului sau președintelui.

**Consiliul de administrație** este alcătuit din 5 membri, inclusiv un prorector sau vicepreședinte și administrator, care este responsabil de supravegherea administrării a activelor financiare a instituției, precum și de gestionarea resurselor umane.<sup>66</sup>

Organizarea și gestionarea instituțiilor de învățământ private, în special în domeniile managementului economic și financiar, este responsabilitatea instituției fondatoare.

Organul fondator al unei instituții de învățământ privat trebuie să îi ofere stataturi care să-și definească obiectivele, proiectul său științific, cultural și pedagogic, structura, conducerea și organizarea acestuia, inclusiv titlurile și durata mandatului personalului de conducere, care ar trebui să aprobe respectivele reglementări interne.

Statutele universitare trebuie să conțină prevederi care reglementează relația dintre organismul fondator și unitatea de învățământ, ca parte a autonomiei sale culturale, științifice și pedagogice. Rectorii universităților sau colegiilor universitare publice, președinții institutelor politehnice și directorii instituțiilor sunt aleși de Consiliul General în conformitate cu statutele și cu alte reglementări interne. Cei eligibili pentru a fi aleși rector sunt profesori și cercetători ai instituției sau ai altor instituții de învățământ sau de cercetare universitare interne sau străine.

De asemenea, cei eligibili pentru a fi aleși președinți ai unui institut politehnic sunt profesorii și cercetătorii instituției sau ai altor instituții de învățământ superior sau de cercetare interne sau străine, precum și persoane cu merite recunoscute și experiență profesională importantă. Cei care sunt pensionari sau care au fost sancționați pentru o abatere disciplinară, financiară sau faptă penală comisă în timpul exercitării unor atribuții publice sau profesionale nu pot fi aleși rector sau președinte o perioadă de 4 ani după executarea sentinței.

Organismele fondatoare ale instituțiilor de învățământ privat sunt constituite legal ca fundație, asociație sau entitate specială în acest scop, precum și organisme culturale sau sociale fără scop lucrativ, ale căror scopuri sunt învățământul superior, pe lângă forma legală de societate cu capital limitat sau societate pe acțiuni - S.A constituită special pentru un astfel de scop.

Organele fondatoare trebuie să îndeplinească cerințele instituționale și financiare adecvate. Pentru a deveni parte a sistemului de învățământ superior și a funcționa, organismele fondatoare trebuie să solicite recunoașterea interesului public pentru instituțiile de învățământ respective.

Instituțiile private trebuie să aibă un rector, în cazul unor universități sau colegii universitare, un președinte, în cazul unui institut politehnic sau un director, președinte sau consiliu de administrație în cazul altor instituții de învățământ superior, numit dintre cei care

<sup>66</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-53\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-53_en)

îndeplinesc cerințele pentru aceleași funcții în instituțiile publice, cu excepția faptului că pot fi pensionate.

Funcțiile de rector și președinte sunt exclusive și cu normă întreagă. Atunci când sunt profesori sau cercetători ai instituției respective, acestora li se cere să predea sau să desfășoare activitate de cercetare, decât dacă doresc acest lucru. Mandatul lor durează 4 ani și poate fi reînnoit o singură dată, în conformitate cu statutele instituțiilor respective.

Șefii și membrii organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ publice servesc exclusiv interesul public al instituțiilor lor și sunt independenți în îndeplinirea atribuțiilor lor. Ca atare, în legătură cu incompatibilitățile și pentru a asigura independența și a preveni conflictele de interese, rectorii și prorectorii universităților, președinții și vicepreședinții politehnicilor și directorii sau președinții și directorii adjuncți sau vicepreședinții celorlalte instituții de învățământ superior, nu pot aparține niciunui alt organ de conducere al altor instituții de învățământ superior, publice sau private. Statutul instituțiilor poate determina alte incompatibilități și impedimente.

Este de datoria organelor fondatoare ale instituțiilor de învățământ privat să numească și să demită membrii organelor de conducere. Cu excepția motivelor disciplinare, membrii corpurilor didactice nu pot fi demisi decât la sfârșitul anului universitar.

**Legea nr.37/2003<sup>67</sup>** stabilește cadrul de finanțare a învățământului superior, care se bazează pe o relație între stat, instituțiile de învățământ superior și studenți.

Această lege a fost modificată prin Legea nr.49/2005, 30 august, prin Legea nr.62/2007, 10 septembrie, prin Legea nr. 7-A / 2016 din 30 martie, prin Legea nr.42/2016 din 28 decembrie, prin Legea nr. 68/2017 din 9 august, prin Legea nr.114/2017, din 29 decembrie și prin Legea nr. 75/2019.

Programul bugetului pentru știință și educație superioară (*Programa Orçamental Ciência e Ensino Superior*<sup>68</sup>) este finanțat în principal din resurse de la bugetul de stat (60,2%), precum și din veniturile proprii.

Aceste venituri (39,8%) includ taxe pentru studenți, fonduri europene care provin din proiecte cofinanțate, donații și servicii furnizate. Este conceput pentru a îmbunătăți și extinde accesul la învățământul superior prin structurarea mai bună a rețelei și furnizarea instituțiilor de învățământ superior, contribuind astfel la creșterea proporției din populația portugheză care participă la cursuri de învățământ superior, precum și la încurajarea competitivității

---

<sup>67</sup> [Law No. 37/2003, 22<sup>nd</sup> August](#), establishes the funding basis of higher education, which is based in a three-way relationship between State and the HEIs, the Students and HEIs, and the State and the Students. This Law was altered by [Law No. 49/2005, 30<sup>th</sup> August](#), by Law No. 62/2007, 10<sup>th</sup> September, by Law No. 7-A / 2016 of 30<sup>th</sup> March, by Law No. 42/2016 of 28<sup>th</sup> December, by Law No. 68/2017 of 9<sup>th</sup> August, by Law No. 114 / 2017, of 29<sup>th</sup> December, and by Law No. 75/2019, of 2<sup>nd</sup> September.

<sup>68</sup> [https://www.rtp.pt/noticias/economia/ciencia-tecnologia-e-ensino-superior-cresce-face-a-execucao-estimada-de-2019\\_n1192444](https://www.rtp.pt/noticias/economia/ciencia-tecnologia-e-ensino-superior-cresce-face-a-execucao-estimada-de-2019_n1192444)

internaționale în cadrul comunității științifice și transferului de cunoștințe științifice și tehnologice între centrele de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri.

Conform legislației actuale, instituțiile publice de învățământ superior beneficiază de **autonomie** în raport cu statul în domeniile administrației, finanțelor și activelor.

Gestionarea finanțelor și activelor fiecărei instituții de învățământ este controlată de un singur supervisor, în condițiile legii. Pe lângă acest control, **Institutul de gestionare financiară a educației** (*Instituto de Gestão Financeira da Educação - IGeFE, I.P.*)<sup>69</sup>, care este organismul de coordonare a programului bugetar, monitorizează execuția bugetului instituțiilor de învățământ și asigură eficiența, gestionarea economică a resurselor și respectarea legislației în domeniu. De asemenea, este responsabil pentru evaluarea generală a implementării politicilor și rezultatelor instituțiilor de învățământ.

Institutele de învățământ superior sunt supuse auditurilor Ministerului Finanțelor și Ministerului Științei, Tehnologiei și Educației Superioare și Curtii de Conturi.

## SPANIA

Cadrul legal privind problematica legată de funcțiile de conducere din învățământul superior este dat de **Legea nr.6/2001**<sup>70</sup> privind universitățile, cu modificările ulterioare.

În universitățile publice prin statutele acestora sunt prevăzute organele de conducere și reprezentare:

- organele colegiale: **Consiliul social, Consiliul de conducere, Adunarea universității, Consiliile facultăților și Consiliile departamentale.**

- organe cu un singur membru: **rector, prorectorii, secretarul general, managerul, decanii facultăților, directorii școlilor, departamentelor și institutelor de cercetare universitare.**

De asemenea, universitățile private, prin regulile proprii de organizare și funcționare își stabilesc organele de conducere și reprezentare.

În conformitate cu *principiul autonomiei universitare*, sistemul universitar este orientat pentru dezvoltarea unui serviciu public de învățământ superior bazat pe cercetare, predare și studiu<sup>71</sup>.

Sistemul universitar are următoarele funcții:

---

<sup>69</sup> <http://www.igefe.mec.pt/>

<sup>70</sup> **Ley Orgánica 6/2001**, de 21 de diciembre, de Universidades - <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2001-24515>

<sup>71</sup> **Real Decreto 420/2015**, de 29 de mayo, de creación, reconocimiento, autorización y acreditación de universidades y centros universitarios - <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-6708>

- crearea, dezvoltarea, transmiterea și analiza critică a științei, tehnologiei și culturii;
- instruirea studenților pentru activități profesionale în domenii care necesită aplicarea cunoștințelor, metodelor științifice și creativității artistice;
- diseminarea, aprecierea și transferul cunoștințelor în slujba culturii, calității vieții și dezvoltării economice;
- diseminarea cunoștințelor și prin extinderea învățământului universitar;
- învățarea pe tot parcursul vieții.

**Rectorul**, ca organ de conducere, este cea mai înaltă autoritate academică a universității publice<sup>72</sup>. Rectorul reprezintă universitatea, este președintele Consiliului de conducere și este responsabil de guvernarea instituției. În plus, rectorul dezvoltă liniile de acțiune aprobate de organele colegiale relevante și pune în aplicare acordurile încheiate.

Rectorul este ales de Adunarea sau de comunitatea universitară, dintre profesorii universității care predau în acea universitate, prin alegeri și prin vot universal, conform statutelor fiecărei universități.

Dacă Adunarea universității este responsabilă pentru alegerile pentru rector, este necesar ca un candidat să obțină mai mult de jumătate din voturile valabile în primul tur scrutin. Dacă niciun candidat nu atinge această sumă, se va efectua un al doilea tur de scrutin, în care pot participa doar primii doi candidați. Cel mai votat candidat este ales în funcția de rector.

Cu toate acestea, în cazul în care prin statutele universităților este stabilit faptul că, comunitatea universității este cea care alege rectorul, votul este ponderat. În orice caz, majoritatea candidaților corespunde profesorilor care au un doctorat și o legătură permanentă cu universitatea. Odată ales, rectorul este numit de autoritatea competentă a Comunității Autonome.

**Prorectorii** sunt numiți de rector dintre profesorii care au titlul de doctor și care lucrează la universitate.

**Secretarul general**, care este și secretarul Consiliului de conducere, este numit de rector dintre funcționarii publici care activează la universitate, aparținând unor organisme care necesită dobândirea titlului de doctor sau un statut echivalent.

**Managerul** este responsabil de gestionarea serviciilor administrative și economice ale universității. Acesta este propus și numit de rector în acord cu Consiliul Social, în conformitate cu criterii de competență și experiență profesională. Managerul nu poate îndeplini atribuții de predare.

---

<sup>72</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-70\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-70_en)

**Decanii** facultăților universitare și **directorii** școlilor universitare reprezintă instituțiile lor și sunt responsabili de conducerea și administrarea Consiliului facultății sau a școlii universitare. Aceștia sunt aleși, în termenii stabiliți de statut, dintre profesorii existenți.

**Șefii de departament** reprezintă departamentul și sunt responsabili pentru administrarea acestuia. Aceștia sunt aleși de Consiliul departamentului în conformitate cu statutul, dintre profesorii care au calitatea de doctoranzi.

**Directorii Institutelor de cercetare universitară** reprezintă instituțiile lor și acționează ca directori și manageri obișnuiți. Aceștia sunt numiți din rândul lectorilor, în conformitate cu statutele universităților. Directorii Institutelor de cercetare universitară de pe lângă universitățile publice trebuie să respecte prevederile acordului de atașament.

Activitatea cu normă întreagă a cadrelor didactice universitare este o cerință necesară pentru participarea la organele de conducere.

La administrarea și guvernarea universităților publice participă și organele colegiale menționate mai sus, împreună cu Consiliul guvernator, Adunarea, Consiliul școlii facultății sau universitare și Consiliul departamentului.

Alegerea reprezentanților diferitelor sectoare ale comunității universitare în Adunarea Universității, în Consiliile Facultății sau Școlilor și în Consiliile departamentale se realizează prin vot universal, liber, egal, direct și secret, în fiecare dintre acestea. Statutele proprii stabilesc regulile electorale aplicabile, care trebuie să promoveze o prezență echilibrată a femeilor și bărbaților în organele colegiale.<sup>73</sup>

Organele de conducere cu un singur membru din universitățile private trebuie să fie numite exact precum cele instituite pentru universitățile publice. În mod similar, pentru a accesa oricare dintre aceste organe de conducere, personalul lor trebuie să dețină o diplomă de doctorat.

Normele și funcțiile organizatorice ale universităților private stabilesc procedurile de numire, asigurând o participare adecvată și a diferitelor grupuri ale comunității universitare, astfel încât să favorizeze o prezență echilibrată de bărbați și femei.<sup>74</sup>

În orice caz, aceste norme trebuie să garanteze că deciziile academice sunt adoptate de organele didactice sau de personalul de cercetare are o reprezentare mai înaltă și că personalul didactic sau de cercetare își spune cuvântul în numirea rectorului.

În universitățile publice, posturile de conducere au statutul de funcționari publici, ceea ce înseamnă că au o relație contractuală nedeterminată cu Ministerul Educației. Condițiile de muncă pentru rectori, decanii facultăților, directorii școlilor universitare și șefii de catedră sunt similare cu ale funcționarilor publici, cu câteva excepții.

<sup>73</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level-79\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/administration-and-governance-local-and-or-institutional-level-79_en)

<sup>74</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-70\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-70_en)

Statutele fiecărei universități reglementează procedura pentru alegerea rectorului, durata funcției lor și eventualele înlocuiri în cazul vacanței datorate absenței sau bolii.

Rectorul numește prorectorii, secretarul general și propune și numește managerul în acord cu Consiliul Social al universității.

Decanții facultăților, directorii școlii universitare și șefii de catedră sunt, de asemenea, aleși conform statutelor universității.

Fiecare post de conducere are o retribuire diferită în funcție de gradul de responsabilitate și de dedicarea necesară. Prin urmare, salariul este același ca pentru orice funcționar public în funcție de subgrupul din care fac parte, la nivelul sau categoria profesională și vechime, deși, primesc în plus, o „componentă singulară” specifică pentru îndeplinirea acestei poziții.<sup>75</sup>

## SUEDIA

**Legea învățământului superior - Högskolelag (1992: 1434)**<sup>76</sup> a intrat în vigoare în 1993 și conține prevederi despre instituțiile de învățământ superior care sunt responsabile față de guvern, de autoritățile locale sau de consiliile județene.

Dispozițiile sunt completate de reglementările din **Ordonanța privind învățământul superior (Högskoleförordningen, SFS 1993: 100)**, aprobată de guvernul suedez în 1993. Ordonanța privind învățământ superior conține și **Ordonanța privind calificările (Examensordningen)**. Aceasta prevede calificările care pot fi acordate în primul, al doilea și al treilea ciclu de educație și cerințele acestora.

Instituțiile independente care beneficiază de subvenții își bazează activitatea pe un acord cu guvernul și sunt obligate, precum și universitățile de stat și colegiile universitare de stat, să respecte statutele, ordonanțele și reglementările relevante pentru sectorul învățământului superior.

În Suedia, învățământul superior și cercetarea se desfășoară la 15 universități de stat (*universitet*) și 16 colegii universitare de stat (*högskolor*). În paralel cu instituțiile publice, există, de asemenea, o serie de organizatori independenți cu dreptul de a acorda calificările. Instituțiile de învățământ superior variază de la mari universități „clasice” la instituții specializate de diferite dimensiuni, de ex. arte plastice sau științe agricole.

În principal, ca *urmare a procesului Bologna*, a fost adoptată legislația pentru o structură de învățământ superior în 3 cicluri care se aplică din 2007. Sistemul de studii a fost reformat și structurat pentru a se adapta noului sistem cu 3 cicluri, care reprezintă singura structură pentru tot învățământul superior. Acest lucru îmbunătățește comparabilitatea

<sup>75</sup>[https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/conditions-service-academic-staff-working-higher-education-72\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/conditions-service-academic-staff-working-higher-education-72_en)

<sup>76</sup><https://www.uhr.se/en/start/laws-and-regulations/Laws-and-regulations/The-Swedish-Higher-Education-Act/>

internațională a educației suedeze în conformitate cu procesul Bologna. Primul și al doilea ciclu universitar este denumit educație universitară iar al treilea ciclu ca fiind educație postuniversitară.

**Ministerul Educației și Cercetării** (*Utbildningsdepartementet*) este responsabil pentru sistemul de învățământ superior. Învățământul superior este finanțat prin subvenții de stat acordate în funcție de numărul de studenți și de realizările acestora, cu sume variate pentru diferitele domenii de studiu. Instituțiile independente care primesc subvenții guvernamentale nu pot percepe taxe. Există unele instituții independente care nu primesc subvenții guvernamentale; prin urmare, acestea pot să perceapă taxe. Aceste instituții sunt clasificate ca private.

**Autoritatea suedeză pentru învățământ superior** (*Universitetskanslersämbetet*)<sup>77</sup> gestionează controlul calității pentru învățământul superior și autorizarea gradului în universitățile de stat. Este responsabilă pentru supravegherea legală și analiza și monitorizarea statistică a învățământului superior.<sup>78</sup>

**Consiliul suedez de învățământ superior** (*Universitets-och högskolerådet*) administrează admiterea la programele de studiu în numele instituțiilor de învățământ superior. De asemenea, recunoaște calificările din străinătate și promovează participarea la colaborarea internațională. **Consiliul Național de Ajutor Studențesc** (*Centrala studiestödsnämnden, CSN*) este responsabil pentru alocarea de sprijin financiar pentru studenți și rambursarea împrumuturilor de către studenți.

Guvernele de reglementări generale din cadrul legislativ, instituțiile de învățământ superior (universități și colegii universitare) au libertatea de a-și defini propriile obiective și modul de organizare a programelor. Obiectivele principale sunt:

- Oferirea unei educații bazată pe motive științifice sau artistice, precum și pe experiență
- Desfășurarea de activități de cercetare și dezvoltare artistică și de dezvoltare a aptitudinilor
- Cooperarea cu societatea și informarea publicul despre activitățile instituțiilor

### **Cerințe pentru numirea personalului de conducere**

**Vice-cancelarul (rektor)** al unei instituții de învățământ superior - o universitate (universitet) sau un colegiu universitar (högskola) - este reprezentantul legal și responsabil pentru predarea, cercetarea și administrarea sa. Fie un profesor sau un lector poate deveni vice-cancelar sau **pro-vice-cancelar (prorektor)** al unei instituții de învățământ superior.

---

<sup>77</sup> <https://english.uka.se/>

<sup>78</sup> [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-71\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/management-staff-higher-education-71_en)

De obicei, există un post special de **ofițer administrativ șef (förvaltningschef)**, care este angajatul, alături de vice-cancelar, responsabil pentru chestiunile cu caracter juridic, administrativ și economic.

Guvernul numește vice-cancelari ai universităților de stat și ai colegiilor universitare de stat pe o perioadă de până la 6 ani, pe baza unei propuneri a consiliului de administrație al instituției în cauză; abilitățile academice, precum și cele administrative sunt luate în considerare în selecția candidaților. Numirea poate fi reînnoită de 2 ori, de fiecare dată pentru maximum 3 ani. Consiliul universității numeste pro-vice-cancelarul instituției. Pro-vice-cancelarul este numit pentru un mandat de cel mult 6 ani. Numinile pro-vice-cancelarilor și ale vice-cancelarilor universităților independente sunt făcute de aceste instituții.

Vice-cancelarul (**rektor**) unei instituții de învățământ superior și pro-vice-cancelarul (**prorektor**) sunt angajați de instituție. Condițiile de muncă sunt stabilite de guvern, cu privire la angajarea în universitățile de stat (*universitet*) și colegiile universitare de stat (*högskolor*) sau de instituția independentă.<sup>79</sup>

Învățământul superior la universități și colegii universitare este finanțat direct de la bugetul de stat. Atunci când instituțiile de învățământ superior primesc alocări de la Ministerul Educației și Cercetării pentru învățământul universitar, primesc obiectivele și bugetul pentru anul calendaristic următor.

Obiectivele prevăd:

- rezultate pentru anumite cursuri în ceea ce privește numărul de grade pe o perioadă de 4 ani, precum și planificarea prognozelor pentru o perioadă de 4 ani;
- atingerea numărului de studenți cu normă întreagă în anumite domenii care sunt o prioritate națională (în prezent în știință și tehnologie);
- remunerație totală maximă, adică suma maximă care poate fi generată de numărul de studenți cu normă întreagă și de performanța acestora pentru anul bugetar respectiv;
- posibile angajamente specifice care pot necesita compensații suplimentare.

Alocarea finală a resurselor depinde de rezultatele obținute la fiecare instituție din punct de vedere al numărului de studenți, precum și a performanței studiului (performanțe anuale). Instituțiile de învățământ superior sunt obligate să ia în considerare nevoile speciale ale elevilor cu dizabilități fizice. Fiecare universitate și colegiu universitar trebuie să rezerve 0,3 % din granturi pentru măsuri pentru a ajuta studenții cu dizabilități fizice. Dacă procentul de 0,3% este insuficient, instituțiile pot solicita subvenții suplimentare de la stat.

Profesorii la universitățile de stat și colegiile universitare sunt numiți de instituții și sunt angajați ai statului. Salariile la toate instituțiile sunt negociate individual între membrii personalului, angajator și sindicatul afiliat.

---

<sup>79</sup><https://english.uka.se/facts-about-higher-education/higher-education-institutions-heis.html>

În paralel cu instituțiile finanțate de stat pentru învățământul superior, există o serie de furnizori de educație independenți și furnizori independenți de cursuri. Aceste instituții percep taxe și nu au ajutor pentru subvenții atunci când oferă angajatorilor personal cu studii superioare, dar atunci când oferă educație direct studenților, aceasta este gratuită și finanțată de la stat la fel ca la instituțiile publice.

Instituțiile de învățământ superior<sup>80</sup> pot adapta programe de învățământ special comandate de companii și organizații, adică *educație contractuală*. Acest tip de instruire este oferit sub diferite forme, iar participanților li se pot acorda credite și certificate. Învățământul contractual reprezintă o parte relativ mică a învățământului superior suedez, cu toate acestea, cererea este în creștere și multe instituții creează unități speciale în acest scop. Autoritățile, companiile și organizațiile guvernamentale străine pot semna contracte de învățământ cu universitățile suedeze și colegiile universitare. Astfel de acorduri sunt responsabilitatea instituției respective.

Înainte de fiecare an bugetar, instituțiile de învățământ superior primesc un credit cu o sumă maximă, precum și o compensație pentru angajamente suplimentare asumate.

Creditul este preliminar, deoarece valoarea finală poate fi stabilită mai întâi la sfârșitul anului bugetar, când realizările reale sunt prezentate Ministerului Educației și Științei într-un raport anual. O subacoperire (prea puțini studenți pentru a atinge remunerația maximă) sau o supraevaluare (mai mulți studenți decât pot fi plătite în cadrul remunerației maxime) până la +/- 10% din remunerația maximă poate fi transferată în anul fiscal următor.

Valoarea remunerației pentru studenții anuali și pentru realizările anuale de performanță este determinată în fiecare an într-un document aprobat la nivel guvernamental. Suma variază în funcție de domeniul de învățământ, dar în cadrul aceleiași zone de învățământ, suma este aceeași indiferent de instituție. Valoarea remunerației include toate costurile pentru învățământul superior universitar, inclusiv costurile pentru spații, echipamente și mobilier.

Instituțiile de învățământ superior redactează un raport anual al rezultatelor lor ca activități și rezultate financiare pentru anul bugetar. Rapoartele anuale conțin un cont de profit și pierderi, bilanț, raport privind alocările și analiza financiară, precum și rezultate privind atingerea obiectivelor educaționale.

## SUA

Gradul de autonomie față de controlul guvernului variază semnificativ între sectoarele de învățământ superior, de la stat la stat, între colegiile private și publice și universitățile și chiar de la instituție la instituție într-un anumit stat.<sup>81</sup>

<sup>80</sup> <https://english.uka.se/facts-about-higher-education/higher-education-institutions-heis.html>

<sup>81</sup> <https://www.acenet.edu/Documents/brief-guide-to-US-higher-ed.pdf>

Instituțiile private păstrează niveluri de autonomie semnificativ mai mari decât cele publice, deoarece în majoritatea cazurilor nu primesc finanțare directă de la statul lor.

Drept urmare, structurile și organele de conducere instituțională variază, de asemenea, în funcție de dimensiunea instituțională, misiunea și cultura organizațională.

Cel mai înalt nivel de administrare instituțională este organul de conducere sau de elaborare a politicilor, numit de regulă **consiliul de administrație**: consiliul de administrație, directorii, mandatarii sau guvernanzii. Practic toate colegiile și universitățile din S.U.A. sunt guvernate de consilii compuse în principal din cetățeni, mai degrabă decât din funcționari aleși sau birocrați guvernamentali, deși unii sunt numiți de guvernatorul de stat.<sup>82</sup>

În general, consiliile de conducere sunt responsabile de numirea directorului executiv, numit de obicei **președinte** sau **cancelar**.

Lucrând împreună, stabilesc politici și priorități pentru sistemul de învățământ în ansamblu, coordonează bugetele și pledează pentru instituțiile aflate sub jurisdicția lor. Deși consiliul de administrație este de obicei cea mai înaltă autoritate a instituției, el împarte atribuții și responsabilitatea cu președintele, consiliul facultății și / sau senatele studenților și alte entități organizaționale.

În timp ce titlurile și structurile specifice variază în funcție de instituție, următoarele roluri alcătuiesc formele tipice de conducere instituțională:

- **Președinte**: lider instituțional și administrator cu cel mai înalt rang, rolul președintelui este axat pe planificarea strategică, sustenabilitatea financiară și calitatea generală și performanța instituției.

- **Cancelar**: Unele sisteme universitare din SUA sunt compuse din mai multe campusuri. În astfel de cazuri, administratorul șef al fiecărui campus este numit cancelar și acesta raportează direct președintelui universității.

- **Administrator /Șef universitar**: această poziție se referă la un administrator - șef universitar responsabil cu probleme academice - curriculum, cercetare și facultate. În cea mai mare parte, **provostii** sunt numiți din rândurile facultăților deținute. Un președinte poate servi, de asemenea, ca președinte interimar în procesul de selecție a unui nou președinte. Pe lângă „provost” și „ofițer academic șef”, acest rol poate fi intitulat „vicepreședinte pentru afaceri academice”.

- **Vicepreședinte**: un vicepreședinte are un rol principal la o universitate, raportând direct președintelui sau cancelarului. El poate supraveghea diferite funcții nonacademice ale instituției, inclusiv finanțele, resurse umane, afaceri ale studenților, dezvoltare și tehnologia informației. În multe instituții, există un vicepreședinte pentru fiecare domeniu de studiu.

- **Decan**: un decan conduce o departament academic al unui colegiu sau universitate. În calitate de administrator șef al acelei unități, decanul servește ca facilitator între facultăți,

<sup>82</sup><https://www.suny.edu/media/suny/content-assets/documents/boardoftrustees/BOT-AGB-governance.pdf>

catedre de departament, personalul unității, studenți și lideri universitari. Decanii academici sunt de obicei numiți din rândurile profesorilor din facultăți.

- **Catedra de departament:** Unitatea de bază a organizației academice din majoritatea instituțiilor este departamentul (adesea grupat în jurul unei discipline, domeniu sau grup de discipline) și este condus de catedra de departament. Catedra este o legătură între decan și membrii facultății de departament.<sup>83</sup>

## CANADA

*Structura de guvernare a majorității universităților canadiene* poate fi descrisă drept bicamerală, prin faptul că prin statut este delegată autoritatea asupra luării deciziilor instituționale către două organe, un **consiliu de conducere** care desemnează de obicei președintele și este responsabil pentru elementele administrative și financiare ale universității și un **senat academic** cu responsabilitate (în unele cazuri cu caracter pur consultativ, dar adesea cu atribuții specifice atribuite în statut) pentru probleme academice.<sup>84</sup>

Majoritatea universităților canadiene au propria lor cartă univeritară și nu este surprinzător că există o diversitate considerabilă în componența și metodele precise de numire a consiliilor. În general, cele mai comune 3 moduri de selecție pentru un consiliu, sunt numirea de către guvernul provincial, numirea de către consiliul propriu și alegerea de către o circumscripție. Alți membri sunt numiți din oficiu (11%), numiți de senatul academic (5%) sau numiți de o altă organizație, cum ar fi o asociație de absolvenți (8%).

Universitățile canadiene au această structură de guvernare bicamerală, atât cu consiliul de conducere, cât și cu senatul academic, deși aproximativ 10% din instituții au raportat existența unui consiliu de conducere unic, cu responsabilități atât în materie academică, cât și administrativă. Având în vedere aceste aranjamente structurale diferite, nu este surprinzător că membrii consiliilor de administrație bicamerale par a fi ceva mai reticenți să se implice în luarea deciziilor academice decât colegii lor din instituțiile unicamerale. În afară de această diferență, însă, membrii consiliului de administrație din ambele tipuri de structuri au caracteristici și atitudini similare.

Componența consiliilor universitare include reprezentarea grupurilor constitutive din cadrul universității (în special facultățile și studenții), precum și din societatea mai largă, numită de guvern, consiliul de administrație, absolvenți și, în unele cazuri, interese specifice. Dacă componența actuală a consiliilor de administrație reprezintă un echilibru adecvat este imposibil de determinat, dar este clar că universitățile canadiene au pus o valoare ridicată

<sup>83</sup> <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1186532.pdf>

<sup>84</sup> <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED391413.pdf>

în încercarea de a se asigura că atât interesele interne, cât și cele externe sunt luate în considerare.

Atât membrii interni, cât și cei externi par să împărtășească percepții similare cu privire la rolul pe care ar trebui să-l joace consiliile de conducere. Ambele grupuri sunt de acord că rolul consiliului este de a lua decizii care sunt în interesul universității în ansamblu, deși membrii interni au, de asemenea, o tendință mai puternică de a vedea cel puțin o parte din rolul lor în ceea ce privește reprezentarea intereselor dintr-o circumscripție specifică. Existența unei diferențe interne privind numărul de membri de la 2 la 19 membri reprezintă una dintre diferențele importante între consiliile de conducere canadiene și cele americane.

## BIBLIOGRAFIE

### Resurse Internet:

#### AUSTRIA - Higher education

[Bundesgesetz über die Organisation der Pädagogischen Hochschulen und ihre Studien \(HG 2005\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Bundesgesetz über die Universität für Weiterbildung Krems \(DUK-Gesetz 2004\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Dienstrechts-Novelle 2012 – Pädagogische Hochschulen \(Bundesgesetz, Novelle\)](#)

[Fachhochschul-Studiengesetz \(FHStG\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Hochschülerinnen- und Hochschülerschaftsgesetz 1998 \(HSG 1998\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Hochschul-Evaluierungsverordnung \(HEV\) \(Verordnung\)](#)

[Hochschul-Planungs- und Steuerungsverordnung \(HPSV\) \(Verordnung\)](#)

[Hochschul-Qualitätssicherungsgesetz \(HS-QSG\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Hochschul-Zulassungsverordnung \(HZV\) \(Verordnung\)](#)

[Hochschul-Studienberechtigungsgesetz \(HStudBerG \) \(Bundesgesetz\)](#)

[Hochschulcurricula-Verordnung \(HCV 2013\) \(Verordnung\)](#)

[Privatuniversitätengesetz \(PUG\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Qualitätssicherungsrahmengesetz \(QSRG\) Bundesgesetz\)](#)

[Staatsvertrag Österreich - Schweiz: Gleichwertigkeiten im Hochschulbereich \(Vertrag\)](#)

[Studienförderungsgesetz 1992 \(StudFG 1992\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Universitäten-Immobilienverordnung \(Verordnung\)](#)

[Universitätsberechtungsverordnung \(UBVO 1998\) \(Verordnung\)](#)

[Universitätsgesetz 2002 \(UG 2002\) \(Bundesgesetz\)](#)

[Vereinbarung gemäß Art. 15a B-VG zwischen dem Bund und dem Land Oberösterreich über die Errichtung und den Betrieb einer Medizinischen Fakultät und die Einrichtung des Studiums der Humanmedizin an der Universität Linz \(Bundesgesetz\)](#)

**DANEMARCA** - legal regulations on tertiary education -  
[https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-18\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-18_en)

Retsinformation, 2017. *Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser* [Order on Academy profession programmes and

Professional bachelor's programmes].[Online] Available at: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192389>

Retsinformation, 2014. *Bekendtgørelse af lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser* [Order on University Colleges in higher education].[Online] Available at: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=164459#Kap4>

Retsinformation, 2014. *Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser* [Order on business academies in higher education].[Online] Available at: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=164381#Kap3>

Retsinformation, 2015. *Bekendtgørelse af lov om universiteter (universitetsloven)* [Order on Act on universities (The University Act)]. [Online] Available at: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184781#id1a48262d-9334-4d97-a8c2-866ba28da6d0>

Retsinformation, 2012. *Bekendtgørelse om ansættelse af videnskabeligt personale ved universiteter* [the Ministerial Order on the Appointment of Academic Staff at Universities]. [Online] Available at: <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=140435>

**GERMANIA** - Basic legal regulations on tertiary education - [https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25\\_en](https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/legislation-25_en)

#### Federation

Vom 19.01.1999 (BGBl. I 1999,3, S. 18 ff.),  
Bekanntmachung der Neufassung des Hochschulrahmengesetzes  
zul. geänd. durch Gesetz vom 15.11.2019 (BGBl. I 2019,40, S. 1622)

Gesetz zur Neuregelung der Professorenbesoldung und zur Änderung weiterer dienstrechtlicher Vorschriften (Professorenbesoldungsneuregelungsgesetz)  
Vom 11.06.2013 (BGBl. I 2013,29, S. 1514 ff.)

Bekanntmachung der Neufassung des Bundesgesetzes über individuelle Förderung der Ausbildung (Bundesausbildungsförderungsgesetz – BAföG)  
Vom 07.12.2010 (BGBl. I 2010,64, S. 1952 ff.),  
zuletzt geändert durch Gesetz vom 08.07.2019 (BGBl. I,26, S. 1048 ff.)

Gesetz über befristete Arbeitsverträge in der Wissenschaft  
(Wissenschaftszeitvertragsgesetz – WissZeitVG: Art. 1 des Gesetzes zur Änderung arbeitsrechtlicher Vorschriften in der Wissenschaft)  
Vom 12.04.2007 (BGBl. I 2007,13, S. 506 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 23.05.2017 (BGBl. I 2017,30, S. 1228 f.)

Gesetz zur Schaffung eines nationalen Stipendienprogramms (Stipendienprogramm-Gesetz – StipG)  
Vom 21.07.2010 (BGBl. I 2010,38, S. 957 ff.),  
zul. geänd. durch Verordnung vom 29.03.2017 (BGBl. I 2017,16, S. 626 ff.)

#### Higher education acts of the Länder

### **Baden-Württemberg**

Gesetz über die Hochschulen in Baden-Württemberg  
(Landeshochschulgesetz – LHG: Art. 1 des Dritten Gesetzes zur Änderung  
hochschulrechtlicher Vorschriften)  
Vom 01.04.2014 (GBl. Baden-Württemberg 2014,6, S. 99 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 13.03.2018 (GBl. Baden-Württemberg 2018,5, S. 85 ff.)

### **Bayern**

Bayerisches Hochschulgesetz (BayHSchG)  
Vom 23.05.2006 (GVBl. Bayern 2006,10, S. 818 ff.),  
zul. geänd. durch Verordnung vom 26.03.2019 (GVBl. Bayern 2019,6, S. 98 ff.)

### **Berlin**

Bekanntmachung der Neufassung des Berliner Hochschulgesetzes (BerlHG)  
Vom 26.07.2011 (GVBl. Berlin 67.2011,21, S. 378 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 02.02.2018 (GVBl. Berlin 74.2018,5, S. 160 ff.)

### **Brandenburg**

Brandenburgisches Hochschulgesetz (BbgHG: Art. 1 des Gesetzes zur Neuregelung des  
Hochschulrechts des Landes Brandenburg).  
Vom 28.04.2014 (GVBl. I Brandenburg 25.2014,18, S. 1 ff.)  
zul. geänd. durch Gesetz vom 05.06.2019 (GVBl. I Brandenburg 30.2019,20, S. 1 ff.)

### **Bremen**

Bekanntmachung der Neufassung des Bremischen Hochschulgesetzes  
Vom 09.05.2007 (GBl. Bremen 2007,31, S. 339 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 05.03.2019 (GBl. Bremen 2019,16, S. 71 ff.)

### **Hamburg**

Hamburgisches Hochschulgesetz (HmbHG: Art. 1 des Gesetzes zur Neuordnung des  
Hochschulrechts)  
Vom 18.07.2001 (GVBl. I Hamburg 2001,26, S. 171 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 27.11.2019 (GVBl. Hamburg I 2019,46, S. 409 f.)

### **Hessen**

Hessisches Hochschulgesetz und Gesetz zur Änderung des TUD-Gesetzes sowie weiterer  
Rechtsvorschriften  
Vom 14.12.2009 (GVBl. I Hessen 2009,22, S. 666 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 18.12.2017 (GVBl. Hessen 2017,30, S. 482 ff.)

### **Mecklenburg-Vorpommern**

Bekanntmachung der Neufassung des Landeshochschulgesetzes  
Vom 25.01.2011 (GVBl. Mecklenburg-Vorpommern 2011,3, S. 18 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 11.07.2016 (GVBl. Mecklenburg-Vorpommern 2016,15, S.  
550 ff.)

### **Niedersachsen**

Neubekanntmachung des Niedersächsischen Hochschulgesetzes

Vom 26.02.2007 (GVBl. Niedersachsen 61.2007,5, S. 69 ff.)  
zul. geänd. durch Gesetz vom 11.09.2019 (GVBl. Niedersachsen 73.2019,16, S. 261 f.)

### **Nordrhein-Westfalen**

Gesetz über die Hochschulen des Landes Nordrhein-Westfalen (Art. 1 des Hochschulzukunftsgesetzes)

Vom 16.09.2014 (GVBl. Nordrhein-Westfalen 68.2014,27, S. 547 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 12.07.2019 (GVBl. Nordrhein-Westfalen 73.2019,16, S. 425 ff.; berichtigt am 24.09.2019 in GVBl. Nordrhein-Westfalen 73.2019,21, S. 593)

### **Rheinland-Pfalz**

Bekanntmachung der Neufassung des Hochschulgesetzes (HochSchG)

Vom 19.11.2010 (GVBl. Rheinland-Pfalz 2010,21, S. 463 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 18.06.2019 (GVBl. Rheinland-Pfalz 2019,9, S. 101 ff.)

### **Saarland**

Saarländisches Hochschulgesetz (SHSG)

Vom 30.11.2016 (ABl. I Saarland 2016,47, S. 1080 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 10.04.2019 (ABl. I Saarland 2019,21, S. 412 f.)

### **Sachsen**

Bekanntmachung der Neufassung des Sächsischen Hochschulfreiheitsgesetzes

Vom 15.01.2013 (GVBl. Sachsen 2013,1, S. 3 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 05.04.2019 (GVBl. Sachsen 2019,6, S. 245 ff.)

### **Sachsen-Anhalt**

Bekanntmachung der Neufassung des Hochschulgesetzes des Landes Sachsen-Anhalt (HSG S-A)

Vom 14.12.2010 (GVBl. Sachsen-Anhalt 21.2010,28, S. 600 ff., berichtigt in GVBl. Sachsen-Anhalt 22.2011,10, S. 561),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 13.06.2018 (GVBl. Sachsen-Anhalt 29.2018,9, S. 72 ff.)

### **Schleswig-Holstein**

Neubekanntmachung der geltenden Fassung des Hochschulgesetzes.

Vom 05.02.2016 (GVBl. Schleswig-Holstein 2016,2, S. 39 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 21.02.2018 (GVBl. Schleswig-Holstein 2018,5, S. 58 ff.)

### **Thüringen**

Thüringer Gesetz zur Stärkung der Mitbestimmung an Hochschulen sowie zur Änderung weiterer hochschulrechtlicher Vorschriften (Thüringer Hochschulgesetz – ThürHG)

Vom 10.05.2018 (GVBl. Thüringen 2018,5, S. 149 ff.),  
zul. geänd. durch Gesetz vom 18.12.2018 (GVBl. Sachsen-Anhalt 2018,14, S. 731 ff.)